

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 54 (6771)

• Trešdiena, 1997. gada 23. jūlijs

• Cena Ls 0,16

Pēc darba — atpūta ar gandarījumu sirdī

Noslēdzies konkurss par sakoptāko pilsētu un māju, par sakoptāko pagastu un sētu Preiļu rajonā. Tas notiek jau otro gadu un sāk izveidoties par tradīciju.

Šestdien Aizkalnes estrādē konkursa noslēguma pasākumā kopā sanāca gan konkursa rīkotāji, gan tie, kas piedalījās: skatīto māju un saimniecību īpašnieki un vadība no Preiļu, Līvānu pilsētām un visiem pagastiem, gan arī vērtētāji. Šoreiz visi kopā — komisija, lai dalītos iespaidos par skates laikā redzēto, konkursa dalībnieki, lai dzirdētu rezultātus, saņemtu godam nopelnītās balvas, atpūstos un svinētu svētkus. Kā teica Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns, «visus kopā ir sapulcējis vārds «sakoptība». Ja mēs paši sakārtosim savas mājas, to apkārti, par mums interesēsies arī citi. Blakus morālajam gandarījumam nāks klāt arī materiālais un tāpat labklājība.»

Pirms svētkiem bieži vien patīkamākais ir gatavošanās un gaidīšanas laiks, paši svētki paiet ātri, un ir it kā vilšanās izjūta. Šoreiz jaukākais bija paši svētki, kā atskats uz vēl viena gada laikā padarīto, kā darba atalgojums. Ciemiņus viesmīlīgi uzņēma un svētkus «pēc smalki izstrādāta» scenārija ar humora dzirksti vadīja aizkalnieši — «aktīvākie kolhoza biznesmeņi, tautā saukti spekulanti» — Emīlija, Zuze un Praņešs. Komisija šogad bija dāsna — balvas saņēma visi konkursa dalībnieki.

Tā kā rajonā divas vien pilsētas, komisijas darbs nebija īpaši liels. **Pirmo vietu godam izcīnījusi Līvānu pilsēta, bet otro Preiļi.** Zuze atklāja, ka vērtējumu varot izteikt daudz ātrāk, nebraukājot vis pa pilsētām, bet gan vienkārši nopētot pilsētu «galvas». Līvānu domes priekšsēdētājs — garš kā Līvāni un noskrējies, bet Preiļu domes priekšsēdētājs savukārt čupiņā vien, čupiņā vien. Taču redzēs, kas būsot pēc gada, tikko jau vēl apsēdies krēslā.

Par katru pagastu, sniedzot balvu, komisija pateica tieši tam raksturīgo, tikai tur sastopamo, to, kas licies interesants, atzinīgi vērtējams. Negatīvās piezīmes komisija noklusēja, jo katrs jau pats labi zina, kuras ir «vājās vietas», kur būtu jāpiestrādā.

Stabulnieku pagasts izceļas ar lielām rožu plantācijām — Pēterim Anusānam šogad iestādīts 200 rožu krūmu. Te dzīvo arī daudz amatnieku. Galēnos komisijas

• Aizkalnes mazpulcēni sagaida konkursa komisiju, kas pēc divu nedēļu garā vērtēšanas ceļojuma ir gatava izteikt savus secinājumus. Pa labi — pasākuma vadītājs, spirta monopola vislielākais pārstāvis Praņešs un viņa sabiedrotā Zuze — izbijusi nopelniem bagātā bioloģijas skolotāja. Emīlija diemžēl attēlā nav redzama.

• Meitenes un zēni no Turkiem pasākuma dalībniekus sveica ar dziesmu.

locekļi jutuši labvēlīgu auru. Savukārt Silajānos cep garšīgu maizi. Tik kārdinošu paštaisītu saldējumu kā Rožkalnu pagastā nav nācies baudīt nekur. Upmalas pagastā tīra meliorācijas akas, un te ir īpaši jaukas lauku pirtīņas. Uz Rožupi var braukt, ja vēlas redzēt neparastu zirņu šķirni «Prince-se» (tiek ievāktas 6 tonnas no ha). Vārkavā toties aug skaisti rudzi. Tiek atjaunota pagasta māja. Pelēchos dzīvo cilvēki, kuri prot noteikt āderes. Jersikas pagastā aug šaurlapu ugunspuķe, kas ir noderīga pret sarkanguļu cūkām. Sutru pagasta iedzīvotāji dižojas ar divsimtgadīgiem ozoliem, te stāda liepu alejas un no saules var patverties lapenēs. Preiļu pagastā tiek atjaunotas mājas un ābeļdārzi. Saunas pagastā redzami

skaisti sējumi. Interesi saistošs te ir akmens, kurā pēc ciņas ar Dievu palikušas Velna pēdas. Aglonai garām nevar pabraukt, neapskatot gulbišus, kas peld ezerā. Rušonas pagastā komisija dzirdējusi interesantu teikumu par to, kā zeme veidojusies: Dievs zemi izveidojis līdzenu, bet Velns to pārveidojis kalnainu, un tie kalni esot Rušonā. Rudzātu pagasta padomes priekšsēdētājs Jānis Viļums atzinis, ka viņu pagastā vairāk būtu jānodarbojas ar lopkopību nekā ar graudaugu audzēšanu. Katram pagastam kas savs.

Starp pagastiem **pirmo vietu ieguva Aizkalnes pagasts**, kas tiek izvirzīts tālāk Latgales zonas otrās kārtas konkursam, kas notiks augustā. **Otrajā vietā** ierindojās

• Līvānu pilsētas domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns saņem balvu par pilsētai piešķirto pirmo vietu.

• Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājam Pēterim Rožinskim bija vislielākais apsveicēju pulks.

Riebiņu pagasts, kas jau ir bijis Latgales zonas uzvarētājs. Šeit komisiju šogad priecējuši skaisti sakoptie lauki, īpaši, lielais retums — ābolīņa lauki. **Trešā vieta — Sīļukalnam.** Te saimniekojot jauni cilvēki, un dārzi izravēti līdz pēdējai nezālei.

Atsevišķi apbalvoja konkursa dalībniekus, kuri ar kādu no vērtēšanas objektiem bija īpaši izcēlušies. Pasniedza arī pārsteiguma balvas.

Gaišu un jauku noskaņojumu palīdzēja radīt koncerta dalībnieki. Piedalījās vairāki bērnu ansambļi: «Spurgaiņas», «3 x 3» no Līvāniem, meiteņu trio no Rušonas.

Ar apsveikumu un novēlējumu bija ieradusās Vidsmuižas sievas: «Tā kā koks ieaug zemē, tā cilvēks savā dzimtajā sētā, kur zināma katra taciņa. Mājas nav tikai sienas, jumts, sliekšnis, logi. Mājas ir arī cilvēki, kuri dzīvo tajās, mīl savu dzimto sētu un rūpējas par to. Lai sakoptu un aprūpētu sētu ar katru gadu kļūtu vairāk!»

Jersikas pagasta dziedātājas novēlēja pagastiem sakopt skolu apkārtnes, lai «jebkura rajona skola varētu būt sava pagasta seja». Ar spriganu dejas soli visus atspirdzināja Preiļu deju kopa «Gaida».

Noslēgumā Zuze uz skatuves aicināja abu pilsētu «galvas» un visu pagastu «vecus un vecenes», lai reiz redzētu, kas ir tie, kuri cenšas panākt kārtību.

Pēc pasākuma svinīgās daļas visiem bija iespēja izdejoties zaļumbalē.

Inese Pastare
J.Silicka foto

Domā, vērtē, skaties, nepieskaries!

Bērnudārzu audzinātāji un vadītāji, skolotāji, klases audzinātāji, skolu direktori, skolu valžu priekšsēdētāji, vecāki — tēvi un mātes!

Mēs griežamies pie jums, mēs saucam jūs, mēs aicinām un lūdzam jūs neļaut bērniem nodarboties ar bīstamām lietām.

Nezināšanas, nevēlēšanās, pārgalvības un paviršības dēļ, bērni nonāk elektroiekārtu bīstamās elektroiedarbības zonās.

Elektrība

ir sevišķi bīstama, tāpēc ka tai nav «valodas», tai nav ne skaņas, ne smaržas, un tā prot klusi un ļoti noslēpties, to nekad nevar pārsteigt nesagatavotu, viņa ir kā kobra, vienmēr gatava nāvējoši dzelt bez brīdinājuma. Viens acumirklis neuzmanības — un bērns var aizdegties un

iziet cauri visiem dziļu ciešanu lokiem.

Pēdējos divos mēnešos ir krasi palielinājies bērnu elektrotraumu skaits ar ļoti smagām sekām — apdegumi, locekļu amputācijas, invaliditāte uz visu mūžu. Vistraģiskākais — ir arī letāli gadījumi.

Cilvēki, nepaejiet garām, ja redzat, ka bērni rotalājas vai citādi darbojas bīstamā attālumā no elektroietaismēm!

Neesiet vienaldzīgi! Dažkārt bērnu darbošanās ir neiedomājama, piemēram, viņi kāpj augstsprieguma balstos pa «puiku modei» — kā gadatīrgos «kliņģeru stabā», «atskrūvē» elektroietaišu durvis vai meklē spraugas, kur ielīst elektrotelpās, bet, tur nonākuši kāpj pāri augstsprieguma iezogojumiem.

Mācīsim bērniem: sargies pats, un Dievs tevi sargās. Mācīsim bērniem domāt un redzēt vietas, kur draud briesmas. Un tāpēc ieklausīsimies H.Džeksona Brauna teikto par savu dēlu: «Dēls, kā es varu palīdzēt tev redzēt? Varbūt es varu iedot tev savus plecus, kur uzkāpt?»

Austrumu elektriskie tīkli

LATVIJĀ

Strīdas par pašvaldību reformu

17. jūlijā Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija pārtraukusi savu sēdi un atcēlusi to līdz nākamajai nedēļai pēc tam, kad to atstājis valsts ministrs pašvaldību lietās Ēriks Zunda. Starp valdības pārstāvi un deputātiem bija izcēlies strīds par terminoloģijas jautājumiem.

Komisija nav atbalstījusi priekšlikumu svītrot likumprojektā par grozījumiem likumā par pašvaldībām jēdzienu «rajona pašvaldības». Ē.Zunda esot paziņojis, ka tā ir pašvaldību reformu apstādīšana, un pametis sēdi. Komisijas priekšsēdētājs J.Kalviņš sēdi pārtraucis, jo uzskatījis, ka vajag apkopot visus viedokļus. Komisijas vairākums apgalvojis, ka pagastu vadītāju ievēlētajam rajona pašvaldības pārstāvim jāsauglabā atsevišķas funkcijas. Tas nenozīmē, atgriešanās pie rajona pašvaldībām vecajā izpratnē. Jo Saeimā iepriekšpieņemtās izmaiņas vēlēšanu likumā nemaz neparedz rajona pašvaldību deputātu ievēlēšanu.

Apdrošinot iekasēti 1,3 miljoni latu

Pēc Satiksmes biroja informācijas, sauszemes transporta līdzekļu civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas gaitā jūnijā noslēgti 56 917 apdrošināšanas līgumi, 63,8% no tiem noslēgti Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) nodalās. Viena mēneša laikā apdrošināšanas sabiedrības prēmijas saņēmušas 1 320 000 latu, 46,7% iekasēto līdzekļu iemaksāti, apdrošinot automašīnas CSDD nodalās. Vidējā apdrošināšanas summa uz vienu līgumu ir 23 latu. Pēc Satiksmes biroja direktora apdrošināšanas izmaksu jautājumos Jura Strengēviča domā, tas liecinot, ka lielākā daļa autoīpašnieku slēdzot līgumus uz garākiem termiņiem.

Godmanis iestājas «Latvijas ceļā»

Atjaunotās Latvijas valsts pirmais valdības vadītājs Ivars Godmanis pirmdien iestājas savienībā «Latvijas ceļš» (LC). Savu lēmumu Ivars Godmanis komentēja ar vārdiem: «Pienācis laiks atgriezties politikā. Galvenais faktors ir mani uzskati un pārliecība, kurus neesmu mainījis un kuri saskan ar LC.» I.Godmanis arī teica, ka jau kopš LC dibināšanas 1993. gadā viņam bijuši kontakti ar šo partiju, taču godaprāts nelāvis tajā iestāties uzreiz.

Pēc laikraksta «Diena» materiāliem

Jaunas piemiņas un jubilejas monētas

Latvijas Bankas (LB) preses dienests informē, ka, atzīmējot Rīgas 800 gadu jubileju LB katram Rīgas gadsimtam velta vienu sudraba monētu. Astoņu monētu sērijas ietvaros laista apgrozībā ceturta monēta — 16. gadsimta Rīgai veltītie 10 latu.

LB laidusi apgrozībā arī divas piemiņas monētas, kas nokaltas starptautisku programmu ietvaros. Apdraudētajai faunai veltīta sudraba 10 latu monēta ar vienu no Latvijas retajiem putniem — griezi. Programmā «Pasaules mazākās monētas» LB piedalās ar zelta 10 latiem, uz kuriem attēlots 1895. gadā Latvijā būvētais gafelšoneiris «Julia Maria».

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks»
Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktoriem),
22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšanai),
22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetspiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4540.
Pasūtījuma indekss 3033.

Laiks un cilvēks

Kā šodien dzīvo cilvēki, kuri kādreiz bija titulēti, slavēti un izvirzīti par paraugu visiem

◆ Ne vienreiz vien katram bijusi vēlēšanās apturēt acumirkli un lūgties kā Faustam: «Mirkli, jel apstājies!» Bet tas nav iespējams, mirkli aizplūst un neatgriežas. Laiks iet uz priekšu, apturēt tā plūdumu cilvēks nav spējīgs. Viss ir pārejošs, arī cilvēks, indivīds. Taču ir personības, kuras ar savu paveikto tomēr ir kļuvušas mūžīgas, kuras mēs atcerēsimies.

Monika Rivare — kādreiz Sociālistiskā Darba Varone, LPSR Nopelniem bagātā zootehniķe, PSRS Augstākās Padomes deputāte, u.t.t. Pirms vairākiem gadiem piešķirtie tituli, ordeņi aizmirsti, aizgājuši nebūtībā. Taču šis kādreiz cildinātais un slavētais cilvēks dzīvo un darbojas arī šodien. Tādēļ apmeklēju Moniku Rivari. Viņa vēl aizvien strādā un mājās sastopama retāk kā darbā.

— Kā jūs jūtaties, kā dzīvojat šodien?

— Dzīvoju labāk, jutos patīkamāk. Ir tāda brīvības izjūta. Var vieglāk uzelpot. Mūsu fermai tagad ir dikti jauks direktors. Nevienam nepieprasa neiespējamo — noteikto plānu izpildīti un vēl arī pārsniegšanu, kā agrāk. Esam saimnieki paši sev, strādājam pēc iespējām.

— Kā šodien vērtējat to laiku, kad bijāt slavas zenītā?

— (Rivares kundze nopūšas, paliek domīga un brītiņu klusē.) Tika strādāts ar visu atdevi. Personīgi man tas bija šausmīgs laiks. Tagad es to nožēloju, nevajadzēja tik ļoti censties. Skumji, — tie, kuri bija «augstākos plauktos», kantoros saņēma tikai atskaites par darba rezultātiem, bet te, fermā, mums bija nežēlīgs darbs. Protams, par paveikto prieks, tas arī deva stimulu turpmākajam. Tagad saprotu — vairāk uzmanības bija jāvelta ģimenei. Četrdesmit gadu vecumā nomira vīrs, man vienai pašai bija jāizaudzina, jāizskolo Ārija un Ineta.

Meitas auga ļoti patstāvīgi — es no rīta aizbraucu, viņas vēl gulēja, atbraucu — jau gultā. Visi neskaitāmie braucieni uz Rīgu, Maskavu. Es pat šodien vairs nevaru iedomāties, kā dabūju to visu gatavu. Man ļoti palīdzēja kolektīva labvēlīgā attieksme, atbalsts.

Šodien šie gadi ir jau vēsture, un izvītot tos nevar. Bet tie ordeņi, par kuriem šodien bieži pasmaida, bija pelnīti smagā darbā. Cilvēki strādāja, jo bez darba nevar panākt neko, bija atbildības izjūta.

— Kā jūs vērtējat mūsdienai jaunatni?

— Ļoti pozitīvi. Es ticu Latvijas jaunatnei. Arī pie mums fermā strādā tikai jauni cilvēki, viņiem var uzticēties. Jauniešiem tagad lielākas iespējas, savādāka domāšana, saprot, ka strādā priekš sevis.

— Kā jūs vērtējat pašreizējo politisko situāciju Latvijā? Kas būtu jāmaina?

— Strādājot nesanāk laika daudz klausīties, iedziļināties šajos jautājumos. Vairāk interesējos tieši par lauksaimniecības problēmām. Attieksmei vajadzētu būt nopiet-

nākai, darbībai konkrētākai, bezjēdzīgi ir strīdi.

— Laime. Pavisam plašs jēdziens, to katrs izprot kā savādāk. Vai esat laimīga?

— Jā, es esmu laimīga. Man ir labas meitas un znoti, mazbērni, un skaistākie mirkli dzīvē saistās tieši ar ģimeni. Ir liels prieks, ka abas meitas ir ieguvušas izglītību. Es cenšos būt pie tās meitas, kurai tobrīd kļāvas grūtāk. Enerģiju, spēku, sparudod tas, ka vēl varu strādāt, direktors mani ciena. Es optimistiski skatos nākotnē, esmu pārliecinājusies, ka galvu nokārt nedrīkst. Kad ir grūti, vienmēr pati sevi uzpurinu, uzjautrinu. Un ir sanācis tā — jo lielākas grūtības, jo lielāks spars tikt tām pāri. Ir patīkami brīži dzīvē, kuri ir enerģijas avots turpmākajam laikam.

— Kādas īpašības cilvēkos vērtējat visaugstāk?

— Visaugstāk vērtēju to, ka cilvēks kļūdas, bet pēc tam atzīst savu vainu, prot atvainoties. Patīk patiesi, atklāti, sirsnīgi cilvēki. To esmu mēģinājusi ieadzināt arī savās meitās. Ideāls nav neviens — katram savs labais, savs sliktais. Cenšos pieņemt cilvēkus tāds, kādi viņi ir.

Jauniešiem es gribētu novēlēt, lai viņi čakli strādā, taču vienmēr atrod laiku arī atpūtai, lai rūpējas par savu veselību. Mans patriotisms savā laikā bija lieks.

— Tik daudzi gadi pagājuši darba ritmā. Vai nav bijis tā, ka liekas — viss jau apnicis?

— Darbs ir manas otrās mājas. Te es spēju aizmirst arī rūpes, kas sakrājušās ģimenē. Jau 37 gadi vienā vietā — zināms katrs stūritis. Putnu ferma «Ainava» darbojas arī šodien. Kopš 1992. gada tas ir privātzņēmums. Laikā, kad vairāki uzņēmumi bankrotēja, tika izsaimniekoti, mums palaimējās. Fermu nopirka tagadējais direktors Ivans Dragūns. Manā mūžā tas ir jau trīspadsmitais direktors, un es pārliecināta varu teikt, ka ar vadītāju mums ir ļoti paveicies — jauns, uzņēmīgs, strādīgs, gudrs cilvēks.

● Fermā strādā 10 cilvēki. Brāļi Jānis un Pāvels Trubači ar darbu te ir apmierināti.

● Fermas «privileģētās» zosis. Tās, kurām bija uzticēts atbildīgs pienākums — pārstāvēt savu saimi lauksaimniecības izstādē Viļānos. Pašlaik pošas izstādei, kas notiks Vecaucē.

● Monika Rivare: «Ko tad nu! Es savā laikā diezgan esmu bildēta...»

Es te vēl aizvien strādāju, esmu zootehniķe. Grūti iedomāties savu dzīvi savādāk. Strādāju arī ar domu, ka vietā nāks meita.

— Vai fermā viss saglabājies kā agrāk?

— Vecās iekārtas, kurām bija nepieciešams liels remonts, pārdeva.

Agrāk bija piecas novietnes. Šodien ir inkubators, pieaugušie putni atrodas citā ēkā un jaunputni vēl atsevišķi. Fermā pie 50 hektāri zemes, kur audzē graudaugus, zaļbarību, kartupeļus, tiek gatavots siens ziemai. Pašlaik pārsvarā tiek audzētas zosis — gaļas šķirne *Ditmašers*, pieprasījuma pēc pīlēm nav. Ir aptuveni divi tūkstoši zosu. Ganāmpulks tiek atjaunots, inkubēti jauni zoslēni. Zosis tiek izpārdotas zemniekiem visā Latvijā. Olas iepērk ļoti maz, pārsvarā zemnieki, kuri grib izmēģināt savus personīgos mini inkubatorus.

— Kādas ir nākotnes ieceres, perspektīvas tālāk?

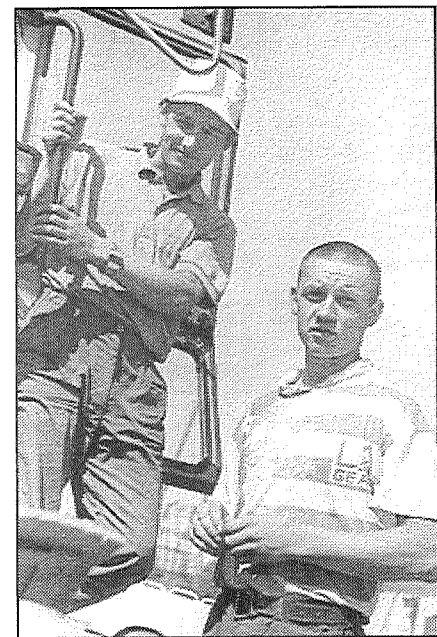
— Domāju, ferma attīstīsies tālāk, paplašināsies. Paredzēts atjaunot piļu ganāmpulku un iepirkt tītaru olas, bet šoreiz gan nevis no Austrumiem, kā līdz šim, bet gan no Austrijas un Vācijas. Vēl arvien putnu ferma «Ainava» ir vienīgā Latvijā. Konkurenti gan ir Lietuvā, arī no ārzemēm ievestie putni.

— Vai ir kādas grūtības darbā?

— Lielākā problēma, kas pēdējā laikā uzbrukusi fermai, ir pārāk bieži lapsu apciemojumi. Pat divi uzticīgie fermas sargi ir atmetuši visas cerības. Viltībā ar lapsu laikam tomēr nevar mēroties.

— Paldies par sarunu!

Inese Pastare
J.Silicka foto

Trim organizācijām būs viena mītne

Sestdien trim mazām, bet visnotaļ vajadzīgām organizācijām Preiļos beidzot būs sava mītne.

Skolas ielā 11 izremontētas telpas, kur turpmāk apmeklētāji varēs sastapt Latvijas organizācijas «Glābiet bērnu» rajona nodaļas, patērētāju interešu aizsardzības Rēzeknes kluba Preiļu nodaļas, kā arī Latvijas Zemnieku savienības rajona nodaļas

pārstāvjus.

Uz atklāšanu, kas notiks 26. jūlijā pulksten 11.00, aicināti ne tikai ciemiņi no kaimiņu rajoniem, bet arī visi interesenti, kas šajās organizācijās cer atrast domu biedrus vai arī palīdzību savu problēmu risināšanā.

L.Kirillova

Dubnas abi krasti

atkal savienoti

Pagājušo piektdienu vēl ilgus gadus atcerēsies Pelēču un Rožkalnu pagasta ļaudis. 18. jūlijā beidzot atkal savienojās Dubnas abi krasti Arendolē — tur tika atklāts jauns tilts. Pēdējo gadu laikā tas ir vienīgais no jauna uzbūvētais tilts ne tikai mūsu rajonā, bet visā Latvijā.

Uz tilta atklāšanu nāca cilvēki no abiem kaimiņu pagastiem. Brauca gan ar līnijratiem, gan lepnēm autiņiem — atbilstoši amatiem un rocībai un uz svinībām mērotajam ceļa gabalam.

Dubnas tilta būve ar visiem sagatavošanas darbiem ilga desmit mēnešus un izmaksāja 59 tūkstošus 500 latu. Svinībās daudzie runātāji atcerējās jautrus un bēdīgus notikumus par vecā tilta pastāvēšanas pēdējiem gadiem, par būvfirmu meklējumiem, kad konkursa rezultātā no 11 projekta variantiem un trim firmām beidzot izvēlējās to, ko veiksmīgi realizēja rīdzinieki — akciju sabiedrība CBF «Viator».

«Tas ir bezgala jauki un gluži vienkārši neticami, ka šajos laikos rajona vadība spēja atrast līdzekļus un, uzklusot nomaļo pagastu ļaužu lūgumus, piepildīja mūsu seno sapni par kārtīgu tiltu,» telefona sarunā «Novadniekam» teica Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa. Arendoliešiem tagad vairs nebūs jāmēro desmitiem lieku kilometru, lai aizbrauktu uz Preiļiem.

Tilta nodošana ekspluatācijā ir liels atbalsts lauku ļaudīm. Līdz šim no Pelēciem uz Arendoli varēja tikt, nobraucot liekus 10 kilometrus pa Daugavpils rajona teritoriju. Tagad daudz vienkāršāk būs greiderēt ceļus vasarā un tīrīt sniega sanesumus ziemā. Rajona padomes ceļu fonda priekšnieks Andris Bilzēns informēja, ka augustā vai septembrī pāri tiltam būs arī autobusu satiksme, tiks izveidots jauns maršruts.

Ko tas nozīmēs abu pagastu iedzīvotājiem, skaidrs no dažiem skaitļiem. Viens

● Arī rati pāri tiltam ripoja labi. Un pēc pāris gadiem jaunajām meitām uz tilta būs viena varena randiņu vieta.

kilometrs brauciena autobusā viņiem izmaksā pusotru santīmu. Bet kravu pārvadājumi smagajās automašīnās izmaksā 25-28 santīmus kilometrā.

Dubnas krastos skanēja dziesmas un apsveikuma vārdi. Ziedu pušķi tika gan tilta būvētājiem, gan tiem, kuri rūpējās, lai šis notikums paliktu cilvēku atmiņā. Svētību

jaunajai būvei deva Daugavpils dekāns Arendoles draudzes prāvests Aleksandrs Madelāns, ar nožēlu bilstot, ka esot vēl bijuši rajonā cilvēki, kas pārliecināti turējušies pretī tilta būvei. Tilta atklāšanā piedalījās arī Satiksmes ministrijas parlamentārais sekretārs Pēteris Elferts, Valsts autoceļu fonda daļas vadītājs V. Millers un Prei-

ļu rajona padomes vadība. Vissirsnīgāko pateicību izpelnījās celtnieki: tilta projekta galvenais inženieris Jāzeps Zile, akciju sabiedrības CBF «Viator» tiltu iecirkņa priekšnieks Jānis Dūdelis un darbu vadītājs Jānis Tillers.

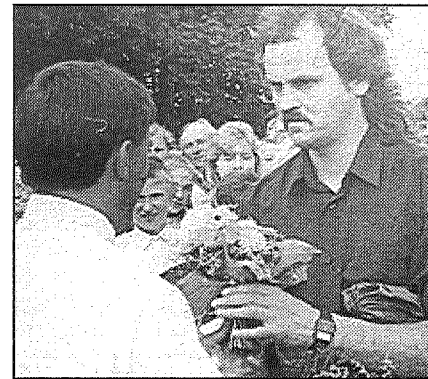
L. Kirillova
J. Silicka foto

● Tāds izskatās jaunais tilts, kurš izmaksāja gandrīz sešdesmit tūkstošus latu. Par šo naudu abpus tiltam uzbūvēts arī pus kilometru garš ceļa gabals.

● Lenti pārgriez Satiksmes ministrijas parlamentārais sekretārs P. Elferts un Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs I. Meluškāns.

● Šie jaunie ļaudis un viņu māmiņas bija pirmie, kas droši šķērsoja tiltu visā tā garumā.

● Ziedi arī rajona padomes ceļu fonda priekšniekam A. Bilzēnam, kurš tilta būvei sekoja no pirmās līdz pēdējai dienai. Šoreiz gan aiz kadra palicis rajona padomes civilās aizsardzības štāba priekšnieks A. Greivulis, kurš bija iekšā visos sagatavošanas un būvniecības darbos.

● Uz tilta smaidīgi un laimīgi sarokojas arī kaimiņu pagastu priekšnieki — Jānis Podskočijs no Pelēciem un Astrīda Spuriņa no Rožkalniem.

Jaunsargu nometne Jaunaglonā

No 9. līdz 17. jūlijam darbojās Jaunaglonas lauksaimniecības skolas zemessargu grupas militārā vasaras nometne. Topošie zemessargi bija apmetušies Jaunaglonas lauksaimniecības skolai piederošā meža teritorijā, bet pati nometne tika organizēta, lai jaunieši militāro teoriju apgūtu arī praksē.

Puišiem ikdienu ritēja pēc noteikta režīma. Jaunsargiem lielāko daļu laika aizņēma mācības, gan teorētiskās, gan praktiskās. Turpat netālu mežā iekārtotā mācību klasē viņi klausījās lekcijas. Nodarbības vadīja pieredzējuši instruktori — zemes-sardzes kapteinis Donāts Valainis, zemes-sardzes virsseržants Arnis Vaivods, kā arī instruktors Dainis Menšikovs un arodapmācības skolotājs Ilmārs Sparāns.

Sadalījušies četrās nodaļās, jaunsargi iegūtās zināšanas izmantoja praktiskajās nodarbībās. Topošie zemessargi apguva

uzbrukuma un atkāpšanās tehniku, šaušanu ar trieciensauteni, mazkalibra šauteni un Makarova pistoli, kā arī citas militārās disciplīnas. Bet naktīs notika mācību trauksmes.

Ēdienu puišiem pavārs gatavoja armijas tipa virtuvē, palīdzēja arī paši jaunsargi. Nakšņot nācās armijas teltīs, par guļvietu kalpoja matračī. Vārdu sakot, viss bija tāpat kā istā armijā. Un, kaut arī bija jāiztiek bez īpašām ērtībām, puiši atzist, ka viņiem nometnē patika.

Brīvais laiks atlika gan dažādām sporta spēlēm, gan teritorijas uzkopšanai un atpūtai mežā, kur šogad liela melleņu bagātība.

16. jūlijā astoņi jaunsargu nometnes pār-

● Jaunsargs Māris Janaitis.

J. Silicka foto

stāvji piedalījās jaunsargu 5. salidojumā, kas šogad notika Kazdangas lauksaimniecības tehnikumā Liepājas rajonā. Tur viņi tikās ar saviem vienaudžiem no Kazdangas, Apes un Aizkraukles. Salidojuma programmā bija sacensības sporta un militārajās disciplīnās.

Jaunsargu militārās nometnes organizēšanā finansiāli palīdzēja republikas zemessardzes štābs un 35. Preiļu zemessardzes bataljons.

J. Radziviloviča

ĪSZIŅAS

Galēnu pagasta padome savu darbu nākamajai nedēļai plāno katru piektdienu. Padomes priekšsēdētāja L. Saleniece uzskata, ka tādejādi labāk izdodas koordinēt padomes komiteju un revīzijas komisijas darbu. Katra mēneša trešajā ceturtdienā notiek pagasta padomes sēdes, kurās deputāti apspriež pagasta dzīvē visaktuālākos jautājumus.

J. Radziviloviča

Jūlijā un augustā dažādās rajona vietās notiks festivāla «Baltica '97» atskaņu koncerti, uz kuriem aicinās arī mājās palikušos ansambļus. 20. jūlijā koncerts izskanēja Upmalas pagastā, 26. jūlijā tas būs Riebiņos, 9. augustā — Saunas pagasta Jezufinovas parkā.

Jau otro gadu pēc kārtas rajonā notiks kazu muzikantu saiets. Arī šogad tas paredzēts Rožupē, 23. augustā.

L. Rancāne

Tādi, kādi esam, Eiropai nebūsim vajadzīgi

Ne jau rozēm, bet asiem zvīrgzdiem klāts Latvijas grūtais ceļš uz Eiropas Savienību (ES). To mūsu valstī izjūt ikviens, vērojot daudzās negācijas, kuras raksturīgas šim pārejas periodam. Zemās vietējo ražotāju attīstības tendences, augstais bezdarba līmenis, sociālo garantiju mazspēja – tās visas ir cieši saistītas problēmas, kuru vairāk vai mazāk veiksmīgs risinājums noteiks, cik ekonomiski spēcīgi vai vārgi būsim, iestājoties Eiropas valstu kopienā.

Demokrātiskā partijas «Saimnieks» (DPS) neredz alternatīvu Eiropas Savienībai, taču vienlaikus tā arī nespēj izlikties neredzam milzīgās un dažkārt nepanesamās grūtības, kuras skar vienkāršo darba cilvēku absolūto vairākumu. Tāpēc, analizējot esošo ekonomisko situāciju valstī, DPS kritiski vērtē procesus, kuri saistīti ar Latvijas uzņemšanu ES.

DPS ir pārliecināta, ka nekavējoties jāveic vairāki pasākumi, kas ļautu Latvijas uzņēmējiem, ražotājiem palielināt konkurētspēju ar ārvalstu kapitālu. Citādi rodas pamatots jautājums – vai maz būsim vajadzīgi lielajai Eiropai tādi, kādi patlaban esam? Jo pastāv arī iespēja, ka varam par kļūt par nestabilitātes faktoru, – valstī, kurā nav izveidojusies grūntīga vidusskīra un kurā pastāv draudīga plaīsa starp saujuju pārbagāto un nabadzībā grimstošo tautu, gruzd sociālā sprādziena deglis.

Laukos sociālā spriedze vērojama, patei-

coties pieaugošajam bezdarbam, kuru izraisījusi lauksaimniecības produkcijas ražošanas straujā samazināšanās. Kā sekas šiem negatīvajiem procesiem ir cilvēku, it īpaši jaunatnes, atsvešināšanās no Latvijas raksturīgās un tradicionālās vides. Zaudējot saikni ar zemi, tauta zaudē savu gadsimtos gūto un darbā izkopto mentalitāti. E. Virzas «Straumēni» šodien šķiet kā skaista, fantastiska pasaka.

Lai mani vārdi nebūtu kaili apgalvojumi, minēšu dažus skaitļus kā raksturīgus piemērus patlaban esošajam ekonomiskajam tendencēm.

Ņemsim kaut vai Latvijā ražotās pārtikas attiecību pret kopējo pārtikas preču patēriņu. 1994. gadā pašu ražotā gaļa un gaļas produkti kopējā patēriņā bija 72,5%, bet 1996. gadā vairs tikai 53,1%. Tātad divos gados piedzīvots ražošanas kritums par gandrīz 20 procentiem! Bet šā gada četrus mēnešos, salīdzinot ar tādu pašu laika posmu pagājušajā gadā, ražošanas kritums pārsniedz 20%.

Šajā sakarā atļaušos skumīgi paironizēt. Lai gan rīkojam visnotaļ apsveicamus pasākumus ar lozungu «Izvēlies Latvijas preci!», šo izstāžu apmeklētājiem derētu apziņoties un iegauvēt, ka vienā kilogramā reklamētās desas ir mazāk nekā puse Latvijas saražotās gaļas. Ja tāda tendence turpināsies, un patlaban varam teikt atklāti, neslēpjot galvu smiltīs, ka uzlabojums nav

paredzams, – tad 1998. gadā piedzīvotam graužošu rezultātu. Proti, ik 100 patērēto gaļas un gaļas izstrādājumu kilogramos Latvijā saražoto būs tikai 35.

Līdzīga situācija ir piena un piena produktu ražošanā. 1994. gadā pašu ražotie piena produkti kopējā patēriņā bija 96,2%, turpretim šogad to īpatsvars draud samazināties līdz 79%. Smags stāvoklis izveidojies pārtikas labības ražošanā. Ja nekā netiks darīts, tad 50% nepieciešamās labības valsts būs spiesta iepirkt.

Kritiskais stāvoklis, kāds izveidojies, samazinoties Latvijas lauksaimniecības produkcijas ražošanai, likumsakarīgi izraisījis analogisko pārtikas preču importa pieaugumu. Tikai pagājušajā gadā vien valstī bija ievesti pārtikas produkti kopsummā par 66,7 miljoniem latu. Kā redzams, bilance nav mums labvēlīga.

Pašlaik Saeima pieskaņo likumdošanu tām prasībām, kādas izvirzītas Latvijai kā obligāti priekšnoteikumi uzņemšanai ES. Īpaši tas attiecas uz likumu par konkurenci, muitas likumu, muitas tarifiem un citiem ekonomiku skarošiem aktiem. Saprota, ka tas ir nepieciešams, lai likumdošanas jomā mēs būtu gatavoti iestāšanās procedūrai. Taču, kā jau minēju, DPS ir norūpējies par, tāsprāt, visbūtiskāko – cik ekonomiski stipri, sociāli aizsargāti, valstiski neatkarīgi mēs būsim, iesaļojot pārtikušajā Eiropā?

Ārkārtīgi svarīgi jau tūlīt darīt visu, lai tajā ienāktu kā konkurētspējīgi partneri nevis kā lētā darbaspēka piegādātāji. Tas ir Latvijas prestiža, pašcieņas, patriotisma jautājums!

Nemot vērā noslēgto Latvijas un ES asociācijas līgumu, mūsu rīcībā vēl ir divarpus gadu, kuru laikā, nepārkāpjot šī līguma normas, iespējams veidot vietējiem ražotājiem maksimāli labvēlīgu politiku. Tālāk pēc DPS iniciatīvas septembra sākumā ieplānots sasaukt Saeimas ārkārtas plenārsēdi, kurā, izvērtējot draudīgo situāciju laukos, iesniegsim konstruktīvus priekšlikumus esošā stāvokļa labošanai. Šajā sakarā DPS gatavo likumprojektu paketi – «Par kooperatīvajām sabiedrībām», «Par zemiņu saimniecības statusu», «Par kredītpolitiku laukos». Pēdējā likumprojektā ietvertās normas vārdē dot spēcīgu impulsu jaunatnes iesaistīšanai lauksaimniecības produktu ražošanā un ar to saistītās pakalpojumu sfēras attīstīšanā.

Bez tam DPS sagatavojusi grozījumus aptuveni 20 esošajiem likumiem, lai radītu vietējiem uzņēmējiem reālas iespējas attīstībai, izaugsmei un konkurētspējai. Mēs ceram, ka tāds atbalsts dos svētīgus augļus, apturēs lejupslīdi un rosinās Latvijas sabiedrību ekonomiskai atmodai.

Ernests Jurkāns,

LR 6. Saeimas deputāts, DPS frakcijas priekšsēdētāja vietnieks

Par darījumu čekiem

Ņemt vai neņemt čeku par pirkumu vai sniegtu pakalpojumu veikalā vai darbnīcā vai citā uzņēmumā, protams, ir katra personīga lieta, taču čeks ir vienīgais dokuments, kas fiksē mūsu īslaicīgās juridiskās attiecības iepirkšanās vai pakalpojuma sniegšanas brīdī. Pareizs čeks mūs informē par uzņēmuma nosaukumu, adresi, par sniegtajiem pakalpojumiem, par cenu, summu, nodokļa lielumu, par mūsu pasniegto naudu un par atpakaļ izdodamo summu. Īpaši laipns uzņēmums bez tam uz čeka mums vēl pasaka – paldies par pirkumu.

Kopumā kases aparātu darbs un čeku izsniegšana par katru pakalpojumu liek uzņēmumam godīgi maksāt savus nodokļus. Tā ir viena puse. Otrā lieta ir tā, ka čeks vajadzīgs, jebkurā gadījumā, kad pirkums izdarīts ne par personīgo naudu, bet par uzņēmuma, saimniecības un tamlīdzīgiem līdzekļiem, un tas kā atskaites dokuments jāpievieno grāmatvedības dokumentiem. Revidents vis nesmaida, ieraugot čeku par ievērojamu summu, bet nesalāsot uz tiem nopirktās preces nosaukumu, vai arī tādas, uz kuriem vispār nekā nav saskatāms.

— Kādam jābūt pareizam čekam? — šo jautājumu uzdevu valsts ieņēmumu dienesta nodokļu inspekcijas priekšsēdētājam Marijai Smirnovai?

— Uz čeka jābūt skaidri salasāmiem veikala, tas ir, pārdošanas vietas, adresei, preces nosaukumam, daudzumam, vienības cenai, kopējai summai, nodokļa summai, kopējai vērtībai, samaksātās naudas summai, izdodamajai summai, datumam, uzņēmuma reģistrācijas numuram. To reglamentē 1994. gada Ministru Kabineta 14. jūnija noteikumi Nr. 117 «Par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajam ierīcēm un sistēmām».

Par vistuvākajām izmaiņām, kuru spēkā stāšanās paredzēta

šī gada 1. septembrī, informēja galvenā nodokļu inspektore Mārīte Jokste:

— Lai nodrošinātu Ministru Kabineta 1994. gada 14. jūnija noteikuma Nr. 117 «Par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajam ierīcēm un sistēmām» 7. 3. 4. punktu izpildi, ir pieņemts VID rīkojums Nr. 309 (04.07.97.), kas paredz, ka: visos kases aparātos, kas pēc 1995. gada 1. janvāra ir iegādāti pie tirgotājiem, kas iekļauti VID apstiprinātajā EKA un sistēmu tirgotāju reģistrā, jāieprogramē realizētās preces, izpildītā darba, veikta darījuma vai sniegtā pakalpojuma nosaukums. Ja ieprogramējama preces nosaukums ir garāks par vienā rindā pieļaujamo zīmju skaitu, tad preces nosaukums jāsaīsina. Katram uzņēmuma vadītājam (īpašniekam) jāapstiprina preču (pakalpojumu) saīsinājumi, uzrādot pilno un saīsināto nosaukumu. Apstiprinātajam preču nosaukuma saīsinājumu sarakstam jāatrodas pie kases aparāta. Šīs preces nosaukumu ieprogramēšana preču grupu ietvaros, piemēram, alkoholiskajiem dzērieniem, varētu izskatīties sekojoši: degvīns, balzams, likieris, konjaks, vīns un tamlīdzīgi. Cits piemērs konditorejas izstrādājumiem: kūkas, tortes, bulciņas, cepumi un tā tālāk. Lūgums visiem tirgotājiem pievērst uzmanību šim jaunajam prasībām.

Praktiski daudzi, novecojušu modeļu kases aparāti nav ieprogramēti šādās informācijas sniegšanai. Ir jāmaina programmas. To dara kases aparātu serviss, taču ļoti daudziem kases aparātiem tas nebūs iespējams. Kad veikalos sākās kases aparātu ieviešana — 1992. gadā, tie bija ļoti primitīvi, un pārsvarā arī pašlaik veikalos tos izmanto. Minētais Ministru Kabineta noteikums paredz, ka visu uzraudzību un iemaņas kases aparātu darbā nosaka Valsts ieņēmumu dienests.

— No teiktā izriet, ka līdz šim čeku noformēšana bija katra īpašnieka lieta, atkarībā no viņa rīcībā esošā kases aparāta spējam.

Marija Smirnova:

— Daļēji, jā. Taču Valsts ieņēmumu dienesta rajona nodaļa seko, lai čeki būtu pareizi noformēti. Ir veiktas pārbaudes, par elektroniskā kases aparāta lietošanas noteikumu neievērošanu uzlikti sodi, no kuriem minimālais paredzēts 100 latu apmērā, bet, tūgnot preces, kas apliktas ar akcīzes nodokli, precī var konfiscēt.

— Vai varat nosaukt sodītos uzņēmumus?

— Jāsaka, ka gandrīz visos pārbaudītajos rajona veikalos ir bijuši pārkāpumi.

— Kā izskaidrot faktu, ka arī ar pašiem jaunākajiem — jūlija datumiem izsniegtie čeki dažos Preiļu veikalos ir nesalasāmi?

— Dažos veikalos, kuros ir liels pircēju pieplūdums, kases aparāta kļūme ātri nolietojas, bet veikala darbinieki neparūpējas par tās nomaiņu. Šie veikali ir sodīti.

— Ir veikali, kuros pārdevēji strādā šādi: precī nosver uz parastajiem svariem, ar kalkulatoru aprēķina summu, ko «uzmet» uz parastajiem skaitļiem un tikai pēc tam «pārceļ» uz elektronisko kases aparātu.

— Tas tikai liecina par pārdevēja darba līmeni. Ja tas būtu mans veikals, es tādu pārdevēju neturētu. Ministru Kabineta noteikums Nr. 117 ir paredzēts, kā jāievada pirkuma summa kases aparātā. Ja šos noteikumus pilda, tad nevajag ne skaitiņķu, ne kalkulatoru. Bieži tos izmanto, lai saskaitītu kopējo pirkuma summu, bet kases aparātā to neievada un pirkuma čeku neizsniedz. Savukārt — pircējam noteikti jāpieprasa čeks, ja pārdevējs aizmirs (?) , ka viņam tas pircējam jāieod obligāti.

— Dažos veikalos ir elektroniskie svāri, citos tikai parastie

IU"PIE TORNA"v.IZVELE
PUN R.NHLV57702001551
Daugavpils 63, Preiļi

Datums 15.07.97 Otr

Pārtika	=1.40
Pārtika	=0.22
Pārtika	=0.69
Maizes izstr	=0.20
Maizes izstr	=0.29
Σ apl.1.NDKL	=2.80
Σ bez NDKL	=2.37
1.NDKL Σ	=0.43
Kopā	=2.80
Nauda	=2.80
E Nr800324 NO.003595	
Laiks 17:38	0324

● Šādu čeku var atzīt gandrīz vai par ideālu, taču pēc jaunajiem noteikumiem, kas stāties spēkā 1. septembrī, nepietiks ar preču grupas nosaukumu, preces būs jānosauc precīzāk. Veikals atvērts nesen un, acīmredzot, apgādāts ar jaunāka izlaiduma kases aparātu.

ar atsvariem. Vai to izmantošana pieļaujama?

— Veikalā var strādāt arī ar parastajiem svariem, ja tie ir pārbaudīti standartizācijas komisijā un tie ir noplombēti. Nevar strādāt ar tādiem, kurus nevar noplombēt.

— Nav gadījies redzēt, ka čeku par pirkumu izsniegtu rūpniecības preču pārdevēji tirgū.

— Piemēram, Preiļu tirgū visiem Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētajiem rūpniecības preču tirgotājiem ir kases aparāti, cita lieta, ka dažreiz tie nav redzami aiz precēm. Pircējiem jāprasa čeki arī tirgū.

L.Rancāne

Represētajiem apliecību maiņa atkal tiek atlikta

1996. gada 22. oktobrī Ministru Kabinets pieņēma noteikumus Nr.408, pēc kuros noteiktās kārtības pērnā gada decembrī tika uzskaita politiski represēto personu apliecību maiņa. Šai procedūrai bija atvēlēti pāris mēneši, maiņu vajadzēja pabeigt līdz 1997. gada 1. martam.

Valdība, redzot, ka laika ir pārāk maz, procedūru pagarināja līdz 1997. gada 30. jūnijam. Kā redakcijai pastāstīja Preiļu rajona padomes represēto lietu komisijas priekšsēdētājs Uldis Koņečņijs, drīz vien atklājusies nepilnības represēto personu apliecības formā. Apliecībā kā viens no atvieglojumiem represētajiem tika minēta bezmaksas medicīniskā aprūpe. Taču Latvijā tādas nemaz nav.

Sacēlas pamatīgs trācis Saeimā. Pēc neoficiālas informācijas «jaunizceptās» apliecības vēlreiz būs jāmaina.

Pēc pēdējiem MK noteikumiem Nr.218, kas pieņemti šī gada 17. jūnijā, kļūst skaidrs, ka apliecības, kuras izdotas 1992. gada toreizējās Ministru Padomes noteikumu Nr. 365 kārtībā, atzītas par derīgām līdz 1998. gada 1. aprīlim. Tātad apliecību nomaiņas process ievēlās vēl uz vienu gadu.

U.Koņečņijs uzsvēra, ka šī notikumu hronoloģija ļoti labi parāda, kā strādā jeb, pareizāk sakot, nestrādā Saeimas juridiskā komisija, kādas ir patiesās rūpes par represētajām personām: «Preiļu rajonā ir apmēram 650 represēto personu. Līdz šim bijām izsnieguši 207 apliecības. Vienā otrā republikas rajonā apliecību izsniegšana bija jau galā. Tas nozīmē, ka sirmgalviem tagad nāksies atkal gaidīt, nāksies vairākas reizes braukt uz rajona centru pēc fotogrāfijām un tā tālāk. «Vai veciem cilvēkiem tas ir ērti un iespējami, par to Rīgā nevienam galva nesāp.» teica Uldis Koņečņijs.

Represēto personu apliecību izgatavošana varētu atsākties 1998. gada janvārī.

L.Kirillova

Psihologs — speciālists skolā

Pēdējos gados aizvien vairāk dzirdam par psihologa darbu, psihologa sniegto palīdzību. Laikposms, kurā dzīvojam, ir stressa pilns, cilvēku attiecības bieži vien saspringtas. Ir brīži, kad pašam grūti tikt skaidrībā ar sevi, nepieciešama kāda palīdzība. To var sniegt psihologs. Tomēr latviešu mentalitātei nav raksturīgi atklāties citam, vēl jo vairāk svešam, tāpēc uzticēšanās psihologam ir atkarīga no cilvēka paša. Katrs cilvēks ir individualitāte, kura sāk veidoties jau agrā bērnībā. Tagad ir aktuāls jautājums par psihologu skolā, bet pietrūkst profesionālu speciālistu. Latvijas Universitātē pēdējos gados Psiholoģijas fakultātē konkurss ir liels. Iespēja kļūt par psihologu ir arī Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē un Rēzeknes augstskolā.

Preiļu rajonā kā psihologs skolā reāli strādā viens speciālists — **Jelena Līvmane**. Viņa ir skolu valdes darbiniece un jau divus gadus darbojas Riebiņu un Preiļu 2. vidusskolā. J. Līvmane beigusi DPU Psiholoģijas fakultāti — ir psiholoģijas maģistrs ar praktiskā psihologa kvalifikāciju. Aicināju viņu uz sarunu.

— Kāda ir jūsu profesijas specifika? Ko jūs darāt?

— Vispirms jau tas ir darbs ar skolēniem, sniedzu arī konsultācijas skolotājiem. Sākumskolas grupā vispirms runāju ar bērniem, tad atsevišķi ar vecākiem un dažreiz ar abiem.

— Kādas problēmas nākas risināt?

— Katrā vecuma grupā tās ir atšķirīgas. Sākumskolā dažiem bērniem ir grūtības mācībās, atklājas uzmanības, domāšanas, atmiņas īpatnības. Es izveidoju korekciju grupas, kur kopīgās nodarbībās ar vingrinājumu palīdzību mēs tās cenšamies atrisināt. Ir bērni, kuriem ir saskarsmes problēmas, viņiem grūti kontaktēties. Cenšos izpētīt, kādi ir cēloņi un palīdzēt.

Sākot ar 8., 9. klasi, pusaudži, vairāk gan meitenes, nāk pēc padoma, kā labāk veidot savstarpējās attiecības gan ar klasesbiedriem, gan skolotājiem. Meitenēm sākas pirmās mīlestības problēmas, parādās pārejas vecuma īpatnības. Vidusskolā, īpaši, 11., 12. klasē, nāk jaunieši, kuri mēģina izvēlēties sev atbilstošu profesiju, kuri vēlas atrast sevi. Daudziem šajā laikā ir svarīgi izveidot savu vērtību sistēmu, apzināties, ko viņi īsti vēlas un ko sagaida no sevis un savas dzīves. Arī šie jaunieši nāk pēc palīdzības.

— Kādā veidā jūs problēmas risināt? Vai ir kāda metodika?

— Darbā es izmantoju testus. Taču jāsaprot, ka metodisko līdzekļu trūkums sagādā grūtības. Latvijā šī specialitāte — psihologs — ir jauna. Vairāk izmantoju krievu, arī Eiropas speciālistu izstrādātos materiālus. Pēc iespējas vairāk apmekleju seminārus, lai smeltos jaunas idejas, iepazītu nezināmas darba formas. Gribu pieminēt psihoterapeitu no Krievijas Igora Judina nesenas Preiļos vadītās nodarbības, kuras saucas psiholoģiskais trenings — uz ķermeni orientēta psihoterapija. Ar šīs terapijas palīdzību tiek panākti interesanti rezultāti. Runāts tiek ļoti maz, bet ar fizisku darbošanos tiek aktivizēta cilvēka zemapziņa, risinātas dažādas garīgās, psiholoģiskās problēmas. Dažas no šīm metodēm es izmantoju skolā.

— Kas bērns nomāc? Ar kādām bēdām pie jums vērsas visbiežāk? Vai ir kādas dominējošas problēmas?

— Galvenokārt bērni smagi pārdzīvo to, ka ģimenē viņiem tiek vēlēti pārāk maz uzmanības, vecākiem nepietiek laika ieklausīties viņos. Daudzi bērni nāk no bezdarbnieku, no materiāli vāji nodrošinātām ģimenēm. Viņi sūdzas: «Tiklīdz es tuvojos tētim ar mammu, uzreiz jautājums «Vai atkal tev kaut kas jāpērk?» Materiāli labi situētajās ģimenēs otra galējība: bērni paēduši, visa pie-

tiek — tātad miers mājās. Taču bērnu sirdis bieži vien miera nav, galvās rosās domas, kurās viņi gribētu padalīties ar vecākiem. Daudzkārt vecāki nesaskata savā lolojumā personību, neuzklausa viņa viedokli, un tas jaunietim ir sāpīgi. Tāpēc skolēni bieži nāk uz manu kabinetu vienkārši pasēdēt, cits paraudāt, vēl kāds izrunāties. Te viņi var justies brīvi. Man bieži zvana arī uz mājām.

— Vai ir bijuši brīži, kad par padarīto, par sniegto palīdzību esat jutusi gandarījumu?

— Uz šo jautājumu ļoti grūti atbildēt. Es jūtu, ka manam darbam ir rezultāti. Bet ir jāpiezīmē, ka psihologs nav nekāds brīnumdaris, viņš sniedz tikai padomu, viņš var izrunāties, ievirzīt, taču problēmu atrisina tikai cilvēks pats. Dažos gadījumos mūsu kopīgā darba rezultāti būs redzami tikai pēc vairākiem gadiem. Cilvēka psihe ir sarežģīta, viņa noskaņojums, izjūtas ir mainīgas. Tas arī raksturo psihologa darbu. Ir gadījumi, kad cilvēks atnāk pie manis, runā, runā un beigās no visas sirds pateicas: «Paldies, jūs man tā palīdzējāt!» Bet es taču neko nedariju, tikai klausījos.

— Vai no bērnu puses jūtat ieinteresētību, vai daudzi bērni izmanto šo iespēju, ka skolā ir psihologs? Kāda ir skolotāju attieksme, jūsu sadarbība ar pedagogiem?

— Sākumā skolēni bija jāiepazīstina, kas tas psihologs vispār ir. Dzirdot šo vārdu, uzmanība tiek veltīta tā pirmajai daļai «psih-». Bērni domā, ka tas saistīts ar psihiskiem slimniekiem. Taču tagad, šķiet, viņi ir pieraduši, un mēs kopīgi strādājam.

Skolotāju attieksme ir dažāda. Vairāk ir tādu, kuri grib sadarboties, kuri aicina uz klasi, uz vecāku sapulcēm. Ir skolotāji, kuri palaužas tikai uz savu pieredzi.

— Jūsu turpmākās ieceres? — Problēmu mazāk nekļūst, tāpēc darbs jāturpina. Ceru, ka rajonā nāks vēl klāt jauni speciālisti, jo ideāls variants, ja skolā ir divi psihologi — viens pamatskolas, otrs — vecāko klašu grupā.

Jautāju Riebiņu vidusskolas direktoram Romānam Petrovam un Preiļu 2. vidusskolas mācību daļas vadītājai Lilitai Baško, vai ir apstiprinājies tas, ka psihologs skolā nepieciešams.

Romāns Petrovs: Psihologs strādāja, taču reāli neizjūtu nekādas izmaiņas. Vairāk bērni tam vēl nav īsti sagatavoti? Neskatoties uz to, uzskatu, ka psihologs skolā ir nepieciešams.

Lilīta Baško: Psihologs skolā nepieciešams, pat ļoti. Ir daudzi grūti audzināmu bērnu, vairāki audzēkņi no nelabvēlīgām ģimenēm. Lielu ietekmi uz bērnu psihi, pasaules uztveri atstāj mūsdienu

sadzīves, materiālie apstākļi, stressainā atmosfēra; kas valda ģimenēs. Domāju, ka labāk būtu, ja psihologs strādātu tikai vienā skolā, viņam būtu lielāka iespēja izprast bērnus. Nav normāli strādāt skolā, kurā ir aptuveni 800 audzēkņu un vēl papildus kaut kur. Psihologam svarīga arī pieredze.

Vai Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas direktori ir domājuši par psihologu savā skolā?

Jānis Eglītis: Nevaru teikt, ka būtu akūta nepieciešamība pēc psihologa. Arī skolēnu skaits ģimnāzijā nav liels, un skaidrs, ka tuvākajā laikā profesionāla psihologa nebūs. Šobrīd šīs funkcijas veic kursu audzinātāji, taču viņi ir noslogoti, pirmkārt, kā priekšmeta skolotāji, bez tam viņiem ir jāveic arī izglītojošs un administratīvs darbs. Tomēr ģimnāzijā varētu strādāt cilvēks, kurš nav skolotājs, bet, kurš palīdzētu risināt jauniešu problēmas, visu savu laiku veltītu viņiem, ieklausītos katrā. Tam nav obligāti jābūt profesionālam psihologam, bet vienkārši inteliģentam, iejūtīgam cilvēkam.

Aldis Adamovičs: Psihologs ir vajadzīgs. Tas būtu noderīgi ne tikai skolēniem, bet arī skolotāju kolektīvam, jo tas ir liels, attiecības saspringtas. Nepieciešamību pēc psihologa esam izteikuši skolu valdei. Manuprāt, problēma ir tā, ka trūkst speciālistu.

Aptaujājot pedagogus gan Preiļu 1. pamatskolā, gan Preiļu Valsts ģimnāzijā, daļa no skolotājiem tomēr domāja, ka psihologs skolā nebūt nav vajadzīgs, jo katrs pedagogs jau ir psihologs. Ja viņš nav psihologs, tad skolā nemaz nevar strādāt. Saskaņojot ar sarežģītu un smalku lietu, to var mācīties gadiem un tomēr kļūdoties. Ļoti liela nozīme ir pieredzei. Lai bērns izprastu, svarīgi iejusties skolas vidē, neitālam cilvēkam to izdarīt ļoti grūti. Psihologa dotības ir īpašs talants. Pielāgojot sausas teorijas, izmantojot testus, kas atspoguļo tikai cilvēka mirkļa noskaņojumu, audzēkņim nevar palīdzēt. Tai pašā laikā ir cilvēki, kuriem nav psihologa izglītības, taču viņi otru izjūt ar sirdi.

Cik cilvēku, tik viedokļu. Bet to, vai psihologs skolā ir nepieciešams vai nav, rādīs laiks. Vairāk lietderīgi būtu izveidot psihologam atsevišķu darba kabinetu skolu valdē, kur skolēni varētu griezties pēc palīdzības, un tad izdarīt secinājumus, cik daudzi izmanto psihologa palīdzību. Jāņem vērā arī tas, ka risināmās problēmas ir ļoti atšķirīgas. Vienam ir nepieciešams vienkārši izrunāties, citam jārisina smaga psiholoģiska trauma, ass konflikts.

Inese Pastare
J.Silicka foto

Tiras domās, vārdos un darbos

Mazpulku darbošanās nav sveša Vanagu pamatskolā, kur šī organizācija tika atjaunota viena no pirmajām. To pazīst Aizkalnē, Līvānu 1. vidusskolā, vēl vienā otrā rajona skolā, bet gaidu organizācija darbojas vienīgi Rožupes pamatskolā. Par gaidām stāsta 40. vienības vadītāja Valija Vaivode un vadītājas vietniece, gaidu kopniece Aija Jasāne, kas šopavasār absolvēja Rožupes pamatskolu un jau kļuvusi Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne.

«Latgales novads ir sadalīts vēl divās daļās: Ezerzemes novads (Daugavpils puse) un Māras novads (Ludzas, Rēzeknes, Preiļu rajoni). Pašlaik izpildu Māras zemes novada gaidu vadītājas pienākumus, jo līdzšinējā vadītāja ģimenes apstākļu dēļ paņēmusi atvaļinājumu. Gaidu tapšanas vēsture šajā skolā bija vienkārša,» atceras Valija Vaivode. «Pirms diviem gadiem direktore mani uzveicināja uz domām par gaidu pulciņa organizēšanu. Kaut kas jau bija dzirdēts par gaidām un skautiem, bet pārsvarā tā bija nezināma lieta. Ar ko sākt? Laimējās dabūt kādas gaidu vadītājas Rīgā telefona numuru, piezvanīju. Viņa uzaicināja uz gaidu saietu galvaspilsētā, kur iepazinos ar Māras zemes novada vadītāju Staņislavu Murašovu un visas Latvijas gaidu priekšnieci Ligu Driķi. Apguvu rokasgrāmatas, kā jāstrādā ar gaidām. Uz pirmo tikšanos ar skolas meitenēm uzaicināju Māras novada gaidu vadītāju Staņislavu Murašovu. Bez tam viņa tikko bija atgriezies no lielā Holandes džambureja (starptautisks gaidu saiets), izstāstīja par to. Pieteicās pirmās ieinteresētās meitenes.»

«Kas gaidām jādar? Visa pamatā ir gaidu likumi,» stāsta Aija Jasāne. «Tie ir desmit un visi izsaka: Gaida ir patiesa. Gaida ir uzticīga Tēvijai. Gaida ir pašaiizliedzīga un palīdzīga. Gaida ir draudzīga un iecietīga. Gaida ir pieklājīga. Gaida ir dzīvnieku draudzene. Gaida ir paklausīga. Gaida ir moža grūtībās. Gaida ir darbīga un taupīga. Gaida ir tīra domās, vārdos un darbos. Šis, desmitais, likums it kā aptver visu gaidas darbības būtību. Mēs gatavojamies visai dzīvei.»

Aiju papildina Valija: «Kad meitenes ir apguvušas un izpratušas visus likumus, viņas dod gaidu solījumu un kopš tā brīža ir kļuvušas gaidas. Tas nenozīmē tikai iemācīties no papīra. Notiek vairākas nodarbības, kurās viņas analizē un cenšas izprast likumus, zina pateikt piemērus no dzīves. Skolā ir septiņas gaidas un četras guntīņas. Guntīņas ir pirmā gaidu pakāpe meitenēm no septiņiem līdz vienpadsmit gadiem. Līdz piecpadsmit gadiem meitenes ir gaidas, pēc tam — lielgaidas. Tās, kas ir darbojušās trīsdesmito gadu Latvijā un arī tagad, sauc par sengaidām. Gaidu dotais solījums ir uz visu mūžu. Pabeigušas šo skolu un iestājušās citās, meitenes var meklēt tuvāko gaidu vienību un tajā darboties, ja vēlas. Vai arī palikt kā gaida.

Gaidām bez tam jāsaprotas piemēroties negaidītām grūtībām, ekstremālām situācijām, piemēram, jāspēj nodzīvot nedēļu mežā bez nekā. Tāpēc praktiskajās nodarbībās ar meitenēm esam iemācījušas veikt šķēršļu gājienus, pazīt zīmes, apgūta Morzes ābece, dažādu mežglu siešana. Gaidu nometnēs jāreda, kā no koku saknēm izveidot galdu, krēslu, jāvar iekārtot nometni bez naglām, jāprot dažas minūtes uzslīdēt, jāprot sniegt pirmā palīdzība, ko esam apguvušas ar pagasta feldšeres palīdzību. Protam salikt un iekurt trīs veidu — zvaigznes, akas, piramīdveida ugunsķurkus. Jāprot dziedāt dažas gaidu dziesmas, jāspēj spēles, ko spēlē gaidas un skauti.

Gribas, lai meitenes būtu atraisītas, lai viņas nejustos neveikli, ja kāds pienāk un kaut ko pajautā, vai arī kādā svešākā sabiedrībā, lai justos brīvi, pārliecinātas par sevi.

Gaidu vienības vēsture tiek atspoguļota dienasgrāmatā. Tajā aprakstītas gan mūsu pašu nodarbības, gan brauciens uz sarīkojumu gaidu un skautu muzejā, uz draudzības dienu Latviešu biedrības namā, kontakti ar Daugavas novada gaidām. Žēl, ka mūsu rajonā nav otras skolas, kurā darbotos gaidas. Vislielākā draudzēšanās iznāk ar skolas un citu skolu mazpulkiem. Kopā notikuši jauki sarīkojumi. Bez tam ar gaidu centra palīdzību uzņemti individuāli kontakti ar gaidām un skautiem ārzemēs, bet vienībai — ar organizāciju Zviedrijā.

Gaidu vienību vadītājiem notiek dažādi kursi, kuros gūstu jaunas zināšanas. Nodarboties ir ļoti interesanti, tas patīk arī meitenēm, viņu vecākiem. Ja esi nodevis gaidu vadītāju solījumu, tad paliec gaidu vadītājs uz visu mūžu. Gaidu sistēma ir kopā saistoša un pamatīga, — sākot no gaidu centra Rīgā, kas darbojas kopā ar skautiem, kam ir savi vadītāji.»

L.Rancāne
J.Silicka foto

Starptautiskais tautas deju un tautas mūzikas festivāls «Ezeru zeme-97» Lietuvā

● Preiļu Valsts ģimnāzijas jauniešu deju kopa «Gaida» Utenā.

Ar gandarījuma izjūtu un gaišumu sirdī, kā apgalvoja paši dejojāji, no festivāla, kas no 9. līdz 12. jūlijam notika Utenā, atgriezies Preiļu Valsts ģimnāzijas jauniešu deju kopa «Gaida». Rosināju dalīties iespaidos, kā noritēja festivāls, kas visspilgtāk palicis atmiņā.

Tā bijusi lieliska iespēja apvienot atpūtu un pierādīt pa gadu mēģinājumus paveikto. Uz festivālu tikuši nejaušas sakritības dēļ, un iespaidi, nemaz nepārspilējot, esot vienreizēji. Festivāls bijis ļoti labi noorganizēts. «Mēs jutāmies gaidīti un aprūpēti,» saka deju kolektīva vadītāja Gaida Ivanova. Svētkos piedalījās kolektīvi no Čehijas, Holandes, Itālijas, Turcijas, Ungārijas, Norvēģijas un Latvijas. Koncerti notikuši katru dienu.

Pirmajā — atklāšana Norkūnas kalnā, kas veidota pēc mākslinieciski interesanta scenārija, un prezentācijas koncerts. Kā simboliski un caurviju tēli svētkus vadīja jūras māte, jūras tēvs un nāras, atbilstoši svētku nosaukumam. Otrā dienā koncerts Visagenā, kas atrodas 100 km no Utenas, tad atkal Utenā. Noslēguma koncertā pie Svenču ezera sapulcējās visi svētku dalībnieki.

Jaunus draugus no citiem kolektīviem ieguvuši kopīgajos «piknikos», kas rīkoti katru vakaru. Ar viltīgiem smaidītiem meitenes atceras «virpuļošanu gaisā», kad kopā ar temperamentīgajiem ungāriem apguvušas viņu deju soļus. Mūsu zēni metuši acis

uz lietuvietēm, taču savām meitenēm veltījuši lielāko daļu uzmanības: apciemot meitenes blakus istabiņā bez ziediem, viņi nav atļāvušies. Pārliecinājušies, ka vadītāja šķietami aizmigusi, sasējuši palagus, pa logu laukā uz tuvējo pļaviņu pēc margrietām.

Pirmajā dienā dejojājus gan samulsinājuši citu kolektīvu krāšņie tērpi. «Redzot skatītāju atbalstu, dzirdot ovācijās, mums bija dubultgandarījums, ka to, ko citi panāca ar tērpu palīdzību, mēs — tikai ar deju.» Vadītāja atļāvēs savus bērņus mazliet uzslavēt — uz katru koncertu jaunieši gājuši ar lielu atbildības izjūtu, katrs koncerts bijis kā sevis pierādījums. Lietuviešiem patīkusi Latgales deju programma. Viņi teikuši, ka tā ienesusi koncertos spraigumu un dzīvību.

Vēl dejojāji atceras: «Mums vienīgajiem nebija savas kapellas, bet tas nāca par labu. Kādā no koncertiem, kad meitenes devoja «Rūzeņu», ieraksts aprāvās. Viņas pašas dziedāja un devoja tālāk. Skatītāji atbalstīja. Tā mūs ievēroja vēl lieku reizi.»

Paši dejojāji savā vizitkartes bukletīnā atklāj mazu noslēpumu — savu ideju filozofiju: «Deja nav tikai pareizu soļu salikums, bet gan katra cilvēka personiskās attieksmes pret to paudzēja.» Viņi mīl deju un deju ar smaidu.

Kolektīvs saņēma uzaicinājumu uz nākošo festivālu pēc diviem gadiem.

Inese Pastare

Nostāsti un teikas par Preiļu pili

No lauksaimniecības skolas pārziņu atmiņu pierakstiem

Kā katrai muižai ar pilīm un ēnaiņiem parkiem ir savi noslēpumi, leģendas un teikas, to netrūkst arī Preiļu muižai. Šiem nostāstiem gan nav sakara ar skolas vēsturi, tomēr gribas atzīmēt, kas no veco ļaužu mutēm nācis ausīs šo rindiņu rakstītājam — lai tie, kas vēlāk baudīs parka krāšņumu, ap sevi spīlgtāk justu senās romantikas elpu.

Vienā dārza daļā, meža rožu pudurī redz pieminēkļa drupu kaudzīti. Pašu pieminēkli saspridzinājuši lielinieki, meklējami kādas apraktas mantas. Pie pieminēkļa senāk auguši trīs kupli bērzi, kas zinājuši pastāstīt par kādu traģēdiju, kas tagad divos variantos skar Borhu laikus.

Pēc viena varianta te apbedīts kāds mājskolotājs, kas samīļējies grāfa meitā un baudījis pretmīlestību. Bet, aizspriedumu dēļ nevarēdams iegūt jauno grāfiene, nošāvis pie bērziem, kur arī apglabāts. Iecerētā pēc tam izdarījusi pašnāvību, pakaroties apaļā torņa otrajā stāvā. Viņas dvēsele «baltās grāfiene» veidā vēl tagad krustojot pils tuvumā vienam otram gājējam ceļu.

Pēc otra varianta kāds no Borhiem, mēdījot Vārkavas pagasta robežās, sastapis kādu daiļu ganu meitu. Jaunais Borhs iemīlējies un paņēmis meiteni līdz uz pili, kur tā izveidojusies par skaistu, izglītotu jaunavu. Viņu bildināt tēvs dēlam tomēr noliedzis, bet, redzot dēla nepieķāpību, tomēr piekāpies, lai ar viltu panāktu savu nodomu īstenošanu.

Vecais grāfs līcis dēlam braukt pēc līgavas rotām, bet sulaiņiem pavēlējis pašu līgavu iemūrēt kādā pils nišā, bet dēlam teicis, ka tā aizbēgusi nezināmā virzienā. Dēls meklējies, tautājis ilgāku laiku, bet beigās nolēmis dzīvi turpināt vientulībā.

Pēc ilgiem gadiem, kad tēvs sen jau bijis kaplīčā, darbodamies tēva kabinetā, iedomājies pārvietot kādu mēbeles gabalu. Skatot sienu, izvēlies stūrīs no mūrējuma un skatam atvērusies niša ar skeletu, kurā vientuļais grāfs pazinis savu pazudušo meiteni. Šos kaulus viņš līcis apglabāt zem trim bērziem, turpmāk minot zemes gaitas kā plānpārtiņš.

Kad 1926.-27. gadā nojauc veco pili, istabā, ko min tautas nostāstos, strādnieki atrada aizmūrētu tukšu telpu. Vai tai ir kāds sakars ar teiku, norādījumu tur nebija. Tā-

pat nav zināms, vai zem pieminēkļa drupām atrodas kauli, kas zināmā mērā apstiprinātu vienu vai otru teikas variantu.

Par veco Preiļu pili runā arī tā, ka to savienojot ar Anspakiem apakšzemes eja, kuru tomēr neviens nav redzējis un arī nezina.

Preiļu parkā glabājoties apraktas lielas bagātības no franču kara laikiem. Tās noglabāt uzticēts vecākajam sulainim ar trim palīgiem, kuri pēc padarītā darba nonāvēti. Bet vecais sulainis, kurš vienīgais glabājis noslēpumu, nesagaidot kungus no bēgļu gaitām, nomiris. Un tā šīs mantas arī zemē palikušas.

Guļķevičs savā laikā nostāstu uzskatījis par pietiekoši pamatotu un organizējis apslēpto mantu meklēšanu ar iesmu un garu urbju palīdzību. Bijušais dārznieks J. Augšpols bijis aculiecinieks, ka netālu no jaunās pils četrkantīgā torņa viņi tiešām atraduši dzelzs kastī. Bet tā izrādījies pilnīgi tukša.

Ceļā no Preiļu muižas uz pilsētu, labajā pusē pie sarkanajiem vārtiem atrodas apaļa celtne jumolveidīgu jumtu — kapliča. Šī celtne agrārās reformas laikā piešķirta katoļiem, un dievkalpojumi te notiek augstākais reizi gadā. Kapliču bija pieprasījuši arī luterāņi savai baznīcai, kad Preiļos tādās vēl nebija. Toties katoļi ar nelaiķi Nikodemu Rancānu priekšgalā tam sīvi pretojušies un panākuši kapličas piešķiršanu katoļu baznīcai.

Līdz ar kapliču piešķirts zemes gabals, kas šaura ķīļa veidā iespiežas skolas īpašumā, nosprostojot satiksmi starp augļu dārzēm. Kapliča līdz ar tuvāko apkārtni skaitās vecās kapsētas teritorijā, kura sniedz parka virzienā uz veco puķu torni. Rokot parka aizsarggrāvi, šeit bagātīgi izrakti cilvēku kauli.

Tāpēc arī kapliču uzskata par dažādu garu un spoku mājokli. Kāds mācītājs ieradies kapličā uz agru svētrīta dievkalpojumu, kad piepeši sākuši nākt virknē veļu ļaudis no pagraba velvēm un piepildījuši visu telpu. No pieredzētās parādības mācītājs stipri saslīmis, un dievkalpojums izpalicis. Pārņākot mājās, viņš drīzi vien arī nomiris.

No O.Salmiņa atmiņu pierakstiem publikāciju sagatavoja L.Kirillova

◆ Dziļi interesi un rezonansi sabiedrībā izraisa viss jaunais. Ar svaigu skatu un jaunības maksimalismu savu jauno, neierasto skolu dažbrīd nepieķāpīgi prasīgi, dažbrīd — saprotoši un augstsirdīgi, bet visi — dziļi ieinteresēti vērtē Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi. Uz diviem jautājumiem: ko es gaidīju un — ko es sagaidīju no ģimnāzijas, akreditācijas laikā atbildēja skolas audzēkņi. Šīs atbildes varbūt interesēs pamatskolu absolventus.

— Es gaidīju, ka PVG būs viena no labākajām skolām Preiļu rajonā, labākajiem skolotājiem un solidākajiem skolēniem. Tā tas arī ir.

— Gaidīju, ka skolēni būs ļoti draudzīgi, saprotoši, izpalīdzīgi. Cerēju, ka klases kolektīvs būs daudz vienotāks.

— Augstus rezultātus olimpiādēs un konkursos.

— Neko īpašu nesagaidīju un arī negaidu. Galu galā — katrs iesākums ir grūts.

— Gribēju, lai mums būtu pašiem sava sporta zāle, ko es, laikam, tā arī nesagaidīšu.

— Direktors dara visu, lai ģimnāzija patiešām būtu kvalitatīva.

— Man patīk mācīties tieši šeit, jo te ir interesanti (izņēmums ir dažas mācību stundas, kurās reizēm «nav ko darīt»).

— Skolā darbojas skolēnu padome, tomēr uzskatu, ka skolēniem ir uzlikti ārkārtīgi stingri noteikumi. Vajadzētu valdīt brīvākai atmosfērai skolā.

— Pozitīvu iezīmju ir daudz, jo tā ir, bija un būs mana skola.

— Ārpusklases pasākumi apmierina. Taču dažreiz šķiet, ka to ir pārāk daudz, jo sagatavošanās tiem prasa zināmu laiku. Tiek traucēts mācību process. Kā dabiska parādība tam seko nopelums, ka visur nepiedalāmies. Izpildīt abas prasības reāli nav iespējams.

— Mani neapmierina tas, ka katrs skolotājs domā tikai par savu mācību priekšmetu, it kā mums nebūtu citu. Nav vienkārtīgi reāli sagatavoties vairākām ieskaitēm vienā dienā.

— Domāju, ka būs vairāk jaunu skolotāju, varbūt no citām skolām, bet nekā.

— Nepatīk tas, ka, manuprāt, ir neprofesionāli skolotāji skolā — proti, mājas problēmas uzgāž uz skolēniem.

— Man liekas, ka ģimnāzijas vadība un

skolotāji ļoti dziļi jausca skolēnu personīgajā dzīvē, jo viņi izdomā visnieedomājāmos aizliegumus, lai padarītu skolēnu ārpuskolas dzīvi atkarīgu no saviem likumiem.

— Nav vairāku mācību grāmatu, tāpēc daudz laika jāpavada visu rakstot klādēs.

— Es labprāt vēlētos mācīties humanitārajā kursā, bet tas, diemžēl, vairs nav iespējams.

— Nesagaidīju skolas sporta sacensības futbolā, nevienu tūrisma braucienu vai pārgājienu.

— Nepatīk tas, ka mūsu, 1. izlaiduma klasi, pēdējā laikā pazemo, uzskata par aizmigušiem, par bezatbildīgiem un iedomīgiem, tā nemaz nav. Varbūt uzņāk kāda apātija, bet to var izskaidrot ar to, ka mums ir pārāk daudz darba uz kakla, un šī vienaldzība rodas, varbūt, no pārāk lielas slo dzes.

— Mani ļoti neapmierina tas, ka visi referāti ir jānodod drukātā veidā, kam tas vispār ir vajadzīgs? Man taču nav laika un ja arī būtu, līdzko tu sāc drukāt, tā uzreiz tiek paziņots: «Tagad notiks stunda komerckursam un visiem ir jāatstāj infor-

mātikas kabinets.»

— Cerēju, ka bibliotēka PVG strādās tāpat kā vidusskolā un varētu strādāt ilgāk. Šobrīd tā strādā tikai no 13.00 līdz 17.00. Vai tas ir pietiekoši? Nē! Ja man ir brīva stunda, es gribu strādāt bibliotēkā, taču tas nav iespējams, jo tā ir slēgta. Kur palikt brīvajā stundā? Klaiņot pa ģimnāzijas telpām? Tā ir tikai laika nosīšana.

— Man ir apņūsi tā staigāšana uz citām telpām — fizikālā, fizikā, vizuālajā mākslā, amatu mācībā.

— Bija neliela vilšanās, ka vēl šogad ģimnāzijas īpašu «labumu» pie iestāšanās augstskolās nedos.

— Neļauj tiem, kas dzīvo skolas internātā, iet uz pilsētas diskotēkām.

— Kopumā, vērtējot skolu, tā ir normāla. Ar skolu esmu apmierināts. Domāju, ka ģimnāzija ir tāda, kādu es biju iztēlojusies, kādai tai arī vajadzētu būt.

— Man ir prieks, ka būšu rajonā pirmās ģimnāzijas absolvents.

— Uz Preiļu ģimnāziju es raugos ļoti optimistiski. Domāju, ka tā plauks un zels ar katru gadu un piesaistīs arvien jaunus cilvēkus.

Ko es gaidīju un sagaidīju no Preiļu Valsts ģimnāzijas?

POLICIJAS ZIŅAS (no 14. līdz 20. jūlijam)

Vienā dienā — divas avārijas

■ Rajona ceļu policija informē, ka 17. jūlijā notikušas divas avārijas. A.Karkovskis, vadot automašīnu IZ-2715, Līvānos uz Rīgas ielas veica atpakaļgaitas manevru un izraisīja sadursmi ar Opel Astra Caravan. Sadursmes rezultātā bojāta automašīna Opel.

■ Atkal Līvānos un atkal uz Rīgas ielas A.Mickevičs, vadot automašīnu VAZ-2103, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus. Notika sadursme ar Volvo-440. Cietušo nav, bet bojātas abas mašīnas.

Dažādi likumpārkāpumi

■ 16. jūlijā E.Pūcītīm Līvānos nozagts velosipēds, kas bija atstāts pie veikala «Unto».

Preiļos J.Dz. piederošajai automašīnai Audi-100 sabojāta durvju un aizdedzes atslēgas.

■ Laikā no 4. līdz 11. jūlijam Turku pagasta Gavartienā nolauzti telefona stabi un sabojātas telefona līnijas.

■ 17. jūlijā Riebiņos, Dārzu ielā 7-16 uzlauzta T.D. piederošā dzīvokļa durvis. Mantas nav pazudušas.

Preiļu slimnīcā ar durtu brūci vēderā nogādāta S.J., kas dzīvo Preiļos.

■ 18. jūlijā Preiļu poliklinikā no neaizslēgta kabineta pazuda Ē.S. piederošā somiņa ar dokumentiem un naudu.

Līvānos, Rīgas ielā 44/46 no V.K. automašīnas IZ norauts sānskata spogulis.

Rožupes pagastā naktī uz 18. jūliju no zemnieku saimniecības «Vītoli» remontdarbniecām pazuda dažādas arkla detaļas.

■ 19. jūlijā pulksten 5.20 E.P. konstatēja, ka iekļūts viņam piederošajā mājā Preiļos, Vidzemes ielā 11. Pazudis televizors, videoaparātūra un pneimatiskā pistole. Notiek izmeklēšana.

Sturu pagasta Kauparniekos no ganībām pazuda S.L. piederošās divas aitas.

■ 20. jūlijā Silajāņu pagasta Bikovā F.Pesočņikovs iedūra ar nazi krūšu rajonā N.K.

Preiļu slimnīcā ar dažāda rakstura traumām nogādāts Galēnu pagasta Lomu iedzīvotājs I.S.

Līvānu slimnīcā ar kriminogēnām traumām nogādāts Līvānu iedzīvotājs V.C.

Simts lati par nelikumīgu tirdzniecību

■ 18. jūlijā F.Vorobjova pie Preiļu tirgus laukuma nelikumīgi tirgojās ar alkoholiskajiem dzērieniem.

K.Fefelova savās mājās Preiļos, Brīvības ielā 40-2 nelikumīgi tirgojās ar alkoholiskajiem dzērieniem. Abos gadījumos sastādīti administratīvie protokoli un jāmaksā 100 latu soda naudas.

Skandāli

■ 14. jūlijā Jersikā, Daugavas ielā 8a Ē.Kampāns alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu.

■ 15. jūlijā Līvānos bārā bistro «Vikings» huligāniski izrikojās J.Dzenis.

■ 17. jūlijā Līvānos, Biedrības ielā 3-34 R.Spūlis alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu.

■ 19. jūlijā Līvānos, Rīgas ielā 128 V.Zaharovs ar dēli iesita pa galvu V.Z.

S.Straževičs sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Rīgas ielā 42a-25.

L.Stepanovs savās mājās Preiļos, Rēzeknes ielā 24-52 sarīkoja ģimenes skandālu.

■ 20. jūlijā jauniešu grupa izdarīja huligāniskas darbības Galēnu pagasta Lomu kultūras namā. Kautiņa rezultātā tika sabojāta audioaparātūra.

M.Matjovka alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Saunas pagasta Lakauskos.

■ 21. jūlijā V.Kitajevs alkohola reibumā sasita kases aparātu Preiļu kafejnīcā «Kronis».

Pēc rajona policijas nodaļas ziņām informāciju publicēšanai sagatavoja L.Kirillova

Aizturēts datorterrorists

Uz Latvijas – Igaunijas robežas aizturēts 1962. gadā dzimušais Oļegs S., kurš izteica draudus uzspriest kompānijai «Varner Baltija» piederošos objektus, ja kompānija viņam nesamaksās 1,1 miljonu ASV dolāru lielu izpirkšanas maksu. Draudu izteikšanai terorists, kurš sevi nosauca par Viktoru, izmantoja starptautisko datortīklu INTERNET. Tas ir pirmais noziegums Baltijā, kad noziedznieks izmantojis datortīklu.

Ir veikta terorista balss fonētiskā ekspertīze, kas konstatēja, ka Oļegs S. un šantāžists ir viena

un tā pati persona. Viņa dzīvoklī atrasta viltota Krievijas pilsoņa pase (par to ierosināta krimināllieta arī Igaunijā) un balss pārveidotājs.

Aizturētais agrāk esot strādājis Igaunijas policijā un labi orientējies kompjūtertehnikā.

Ja izrādīsies, ka Oļegs S. ir Igaunijas pilsonis, viņa izdošana Latvijai būs visai problemātiska. Tādā gadījumā Latvija centīsies panākt, lai Igaunijas tiesa viņu tiesā arī par Latvijā izdarītajiem noziegumiem.

«Rīgas Balss»

Šķēle grib panākt atklātumu par operatīvo lietu

Piektdien preses konferencē Ministru prezidents Andris Šķēle paziņoja, ka centīsies panākt, lai savā laikā par viņu Iekšlietu ministrijā savāktā operatīvā informācija tiktu nodota atklātībai. A.Šķēle atgādināja, ka jau 1996. gada sākumā lūdzis Ģenerālprokuratūru šo lietu izmeklēt un nodot atklātībai, bet tas neesot izdarīts.

«Es mēģināju panākt, lai tiktu pieņemts kaut vai speciāls likums, kas atļauj šīs lietas nodot atklātībai. Esmu pārsteigts, ka par valsts noslēpumu kļuvuši stukaču ziņojumi, denunciacijas un apmelojumi,» sacīja premjers.

«Diena»

TIESU HRONIKA

Par izvairīšanos no dienesta — naudas sods

Šī gada 1. jūlijā Preiļu rajona tiesa izskatīja krimināllietu 1976. gadā dzimušā Rušonas pagasta Kastīres iedzīvotāja Gata Pētersona apsūdzībā.

Lietas materiālos lasām, ka Gatis Pētersons, sasniedzis astoņpadsmit gadu vecumu un būdams uzskaitē Latgales apvienotās valsts dienesta pārvaldes Preiļu rajona nodaļā, izvairījās no iesaukuma.

1995. gadā Gati piecas reizes izsauca uz rajona nodaļu, bet viņš neieradās, tādā veidā nepildot likuma «Par Latvijas Republikas obligāto valsts dienestu» 11. pantā norādītos pienākumus. Lai izvairītos no dienesta, Gatis aizbrauca uz Rīgu un iestājās tur darbā firmā «Gerken & Co» par galdnieku.

Tiesas sēdē Gatis Pētersons atzina sevi par vainīgu un paskaidroja, ka zinājis par saviem pienākumiem pret valsti, bet gribējis mācīties augstskolā, tāpēc arī aizbraucis uz Rīgu, kur mācījies un strādājis.

Tiesa nosprieda atzīt Gati Pētersonu par vainīgu un sodīt ar naudas sodu desmit minimālo mēnešalgu apmērā (380 lati).

Nepilngadīgie zaga, bet kopā ar pieaugušajiem

17. aprīlī tiesa izskatīja materiālus par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajiem Olgai Zarjanskai un Jurim Leitānam. Olga dzimusi 1984. gadā, dzīvo Preiļos un mācās Preiļu 1. pamatskolā, bet Juris Leitāns dzimis 1983. gadā, dzīvo Silajāņu pagasta Červonikos un mācās Riebiņu vidusskolā.

Tiesas sēdes dalībnieki noklausījās Preiļu rajona skolu valdes, nepilngadīgo lietu inspekcijas pārstāvju, kā arī pašu vainīgo paskaidrojumus.

1997. gada naktī uz 4. februāri Olgas māte Svetlana Zarjanska kopā ar abiem nepilngadīgajiem aizgāja uz individuālā uzņēmuma «Elvita» kafejnīcu, kas atrodas Preiļu 1. pamatskolas telpās. Viņi izsita loga stiklu, iekļuva telpās un nolaupta dažādus pārtikas produktus.

Sakarā ar to, ka Olga un Juris nozieguma izdarīšanas brīdī nebija sasnējuši vecumu, no kura iestājas kriminālatbildība, materiāls tika nosūtīts tiesai audzinoša rakstura līdzekļu piemērošanai. Abi

Saņemti dzimtsarakstu departamenta priekšlikumi

«Novadnieks» jau informēja, ka Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas dzimtsarakstu departaments veica Preiļu rajona pagastu dzimtsarakstu nodaļu darba pārbaudi par civilstāvokļa aktu reģistrāciju 1997. gadā un izlases veidā par 1994.-1996. gadu.

Uzziņā, ko rajona padome nesen saņēmusi, civilstāvokļa aktu reģistrācija atzīta kā visumā atbilstoša likumu prasībām. Dzimtsarakstu departaments atsūtījis arī savus priekšlikumus. Preiļu rajona pagastu dzimtsarakstu nodaļām ieteikts sakārtot lietas atbilstoši lietu nomenklatūras prasībām, ko saskaņot ar dzimtsarakstu departamentu.

Nodaļu darbiniekiem ir jāizstudē un ikdienas darbā stingri jāievēro instrukcijas par civilstāvokļa aktu reģistrāciju sadaļa «Civilstāvokļa aktu reģistrācijas apliecību veidlapu uzskaitē, glabāšana un izlietošana». Jo svarīgi tas ir tādēļ, ka šogad vairākās pagastu pašvaldībās notikuši ielašanās gadījumi. Ir jāraugās, lai, aizpildot laulības slēgšanas pieteikumus, laulātie būtu parakstījušies par iepazīšanos ar Civillikumā noteiktajiem laulības noslēgšanas noteikumiem.

L.Kirillova

bēmi vainu atzina un solījās laboties. Tiesa nolēma viņiem izteikt brīdinājumu.

Dejoja, dejoja, bet pēc tam izlauza durvis

12. maijā tiesa izskatīja 1980. gadā dzimušā nepilngadīgā Kaspara Daņilova lietu, kurš šī gada 18. janvārī pēc diskotēkas alkohola reibumā huligānisku tieksmju mudināts sitot ar kāju izlauza no eņģēm Gailīšu kultūras nama durvis.

Ņemot vērā Kaspara nepilngadību, kā arī to, ka izdarītā pārkāpuma sabiedriskā bīstamība nav liela, bet zaudējumi atlīdzināti, tiesa atzina par iespējamu piemērot audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus. Kaspars tika brīdināts.

Piedzēries pie automašīnas stūres

1996. gada 8. novembrī Preiļu rajona tiesa izskatīja krimināllietu Vara Ceriņa apsūdzībā pēc LKK 213. panta 2. daļas.

1996. gada 21. aprīļa naktī Varis, būdams stiprā alkohola reibumā (2,7 promiles), pa ceļu Krāslava-Aglona-Preiļi vadīja S.A. piederošo automašīnu Opel Ascona. Ceļa 56. kilometrā Anspokos viņš neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu un līkumā iebrauca pretējā joslā, kur sadūrās ar automašīnu Moskvīč. Tajā pie stūres bija D.L., kura negadījumā guva smagus miesas bojājumus un notikuma vietā mira. Pārējie abu automašīnu pasažieri tika cauri ar viegliem miesas bojājumiem.

Preiļu rajona tiesa nosprieda, ka Varis Ceriņš atzīstams par vainīgu, un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem un transportlīdzekļa vadītāja tiesību noņemšanu uz pieciem gadiem (soda izciešana atklātajā cietumā).

Sprīdumu desmit dienu laikā apelācijas kārtībā varēja pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, kas arī tika izdarīts. Latgales apgabaltiesa nosprieda, ka iespējams Varis Ceriņu sodīt ar naudas sodu 35 minimālo mēnešalgu apmērā (1330 lati).

Transporta līdzekļa vadītāja tiesības noņemtas uz četriem gadiem.

Zādzība zādzības galā

Preilietis Nikolajs Podskočevs un Riebiņu pagasta Kastīgu iedzīvotājs Igors Šnigirjovs dzimusi 1979. gadā. Viņu krimināllietu

Preiļu rajona tiesa izskatīja 29. maijā.

Tiesa konstatēja, ka Nikolajs un Igors laikā no 1995. gada decembra līdz 1997. gada janvārim Preiļos un Riebiņos atkārtoti personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās izdarījuši vairākas zādzības, kas bija saistītas ar iekļūšanu telpās.

Lūk, piemēri. 1995. gada decembrī Nikolajs ar pielāgotu atslēgu atvēra a/s «Latvijas Zemes banka» Preiļu filiāles šķūnīti un nozaga Rīgas firmai «BKD» piedrošās piekaramo griestu 120 listītes.

1996. gada pavasarī viņš noņēma sešām automašīnām, kuras pa nakti bija atstātas uz ielas Preiļos, Rēzeknes ielā, firmas zīmes.

1996. gada maijā ar pielāgotu atslēgu atvēra Preiļos, Daugavpils ielā 51 dzīvojošā P.U. šķūnīti un nozaga instrumentus un dažādas mantas 135 latu vērtībā. Tajā pat vasarā Nikolaja «kontā» arī velosipēda zādzība pie veikala «Garants» un izzagtas mantas no kādas automašīnas. Septembrī iekļūts rajona padomes mikroautobusā «Latvija» un paņēmas šofera personīgās mantas, uzlauzta Preiļu pasta garāžas un «aptīrītas» četras mašīnas. 21. septembra naktī uzlauzta pie Preiļu viesnīcas stāvošais autobuss un nozagtas mantas 400 latu vērtībā.

Sākot ar devīto epizodi lietas materiālos parādās arī Nikolaja brālēns Igors Šnigirjovs. Pagājušā gada 8. decembrī abi iereibuši zādzības nolūkā iekļuva Riebiņu vidusskolas piebūvē un nozaga mantas 109 latu vērtībā.

Decembra beigās ar pielāgotu atslēgu atslēgti četri šķūnīši pie Preiļu tirgus, atvērts «Latvijas krājbankas» šķūnītis. Nekas liels gan nav paņemts. Tika apzagti arī vairāki pagrabi. Pavisam lietā bija četrpadsmit epizodes. Nu gan pāstrādāts!

Tiesas spriedums — sodīt Nikolaju Podskočevu ar brīvības atņemšanu uz trim gadiem ar mantas konfiskāciju. Sakarā ar to, ka Nikolajs bija iepriekš sodīts, bet sprieduma izpilde atlikta, tiesa to ņēma vērā un galīgais sods tika noteikts šāds — brīvības atņemšana uz trim gadiem un sešiem mēnešiem ar mantas konfiskāciju, uzsākot soda izciešanu slēgtā cietuma zemākajā režīma pakāpē.

Igoru Šnigirjovu sodīt ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem un sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas, sprieduma izpildi atliekot uz diviem gadiem.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem publikāciju sagatavoja L.Kirillova

Vasara – siena laiks Latgalē

J. Silicka foto

DERĪGI PADOMI

Ārstē arī dārzeni

Rācenis

Rācenis esam pieraduši saukt par dārzeni un tā arī to lietojam uzturā. Taču tautas medicīnā rācenis kopš seniem laikiem vērtēts kā līdzeklis vairāku slimību ārstēšanai.

Ar rāceni ārstējuši cingu, klepu, reimatismu, stiprinājuši vīrišķo potenci. Kādā senā ārstniecības rakstu krājumā teikts: «Rāceņu sula ar medu jālieto, ārstējot kuņģa un zarnu slimības, rācenis veicina sirdsdarbību.»

Rāceņos ir daudz C vitamīna, gandrīz divreiz vairāk nekā apelsīnos, kāpostos, tomātos, avenēs un zemenēs. Rācenim piemīt pretiekaisuma, urīndzenošas un antiseptiskas īpašības. Tas veicina brūču un ievainojumu sadzīšanu. Vārītu rāceņu sulu vai rāceņu novārījumu ieteic lietot mutes dobuma (laringīta un balsis aizsmakuma) un kakla slimību, arī astmas gadījumā. Tas var uzlabot miegu, nomierināt sirdsdarbību (2 ēdamkarotes sarīvēta rāceņa pārlej ar 1 glāzi ūdens; vāra 15 minūtes; ļauj stundu nostāvēties; dzer 4 reizes dienā pa 1/4 glāzes; uz nakti jāizdzēr visa glāze šādi pagatavota novārījuma).

Šādu novārījumu ieteicams lietot arī saaukstēšanās gadījumā, kad ir smags klepus. Tas noder hroniskā bronhīta un bronhiālās astmas slimniekiem.

Tautas medicīna rāceņus iesaka arī garā klepus ārstēšanai. Šim nolūkam agrāk rāceņus sagrieza sīkos gabaliņos, pārkaisīja ar cukuru un sautēja cepeškrāsnī, neļaujot uzvārties. Sulu, kas izdalījās, nolēja un deva slimnie-

kam. Pieaugušajiem – pa 1 ēdamkarotei, bet bērniem – pa 1 tējkarotei 6 reizes dienā.

Zirņi

Nobrieduši zaļi zirņi ir vērtīgs pārtikas un diētiskais produkts, kas satur daudz olbaltumvielu, ogļhidrātu, šķiedrvielu, dažādu minerālvielu, A, B₁, B₂, PP un C vitamīnus.

Tautas medicīnā zirņu novārījumu lieto kā urīndzenošu līdzekli nierakmeņu slimību gadījumos. Tādā pašā nolūkam var izmantot zirnājus, ko novāc zirņu ziedēšanas laikā, žāvē ēnā. Karstas zirņu miltu kompreses liek uz augoņiem, lai paātrinātu to nobriešanu.

Parastās pupas

Parastajās pupās, ko esam pieraduši saukt par cūku pupām, ir līdz 55% olbaltumvielu, nenobriedušās pupās olbaltumvielu ir vairāk nekā zirņos un kāršu pupās.

Pupas ieteic aknu, nieru un kuņģa slimību gadījumos. Vārītas un caur sietu izberztas pupas un to novārījumu lieto kā savēlkošu, pretiekaisuma līdzekli, ja ir kuņģa un zarnu trakta darbības traucējumi.

Nogatavojušos pupu novārījumu dzer, ja ir klepus, caureja, bet lakstu novārījumu lieto pret tūskām, diabētu, tromboflebītu. Karstus pupu miltus liek kā kompreses uz augoņiem.

Pupas lielākā daudzumā nav ieteicams ēst nevārtas vai slikti izvārtas, jo dažreiz tas var radīt saindēšanos. Termiski apstrādājot, toksiskās vielas, kas ir pupās, iet bojā.

Skaistumam un veselībai

Vistu olas ir ne tikai kalorijām bagāts pārtikas produkts, bet arī vērtīga sastāvdaļa daudzos kosmētiskos krēmos un maskās. Pagatavot tos var pavisam vienkārši arī mājās apstākļos. Šajās karstā laika dienās neaizmirstiet parūpēties par sejas ādu un matiem.

Olu un medus maska pret grumbām

Maskas pagatavošanai vajag: 2 ēdamkarotes piena, 1 tējkaroti dabīgā medus, 3 ēdamkarotes majonēzes, 2 ēdamkarotes skāba krējuma, 2 olu dzeltenumus, 1 ēdamkaroti miltu, 1 ēdamkaroti auksta atdzesēta vārīta ūdens. Medu silda, līdz tas kļūst šķidr, un to sajauc ar siltu pienu. Pievieno majonēzi, olas dzeltenumus, miltus un ūdeni. Visu rūpīgi samaisa. Pilda burciņā ar ciešu vāciņu un glabā ledusskapī. Masu bagātīgi noklāj uz sejas un kakla ādas, patur apmēram stundu. Noņem ar vates tamponu. Noskalo. Šis krēms ieteicams sausai ādai.

Atsvaidzinoša maska no olas baltuma

Pagatavošanai vajag: 1 olas baltumu, 1 tējkaroti salda krējuma. Olas baltumu saputo stingrās putās un samaisa ar krējumu.

Putas klāj uz sejas un kakla ādas ar platu otīņu. Pēc 20 min. nomazgā ar siltu ūdeni. Maska derīga jebkuram ādas tipam.

Olu krēms matiem

Pagatavošanai vajag: 6 ēdamkarotes parastā kefīra, 1 olu.

Abas sastāvdaļas labi samaisa stikla vai emaljētā traukā. Tad ne mazāk par 5 min. klāj matos un iemasē galvas ādā. Uzliek plastīkā cepurīti vai apsien ar polietilēna laka-tiņu. Aptin ar siltu dvieli un tā patur 15 min. Pēc tam matus mazgā siltā ūdenī bez ziepēm.

Krēms domāts lūztošu un krītošu matu ārstēšanai.

«Neatkarīgā Rita Avīze»

PAR LABĀKĀJĀM CENĀM PĒRK UN PĀRDOD

SERTIFIKĀTUS
LOTERIJA

Pie mums pārdotās sertifikātu grāmatīņas reizi mēnesī piedalās izlozē, kur laimētāji atkārtoti saņem tādu naudas summu, kādu saņēma, sertifikātus pārdodot.

PREIĻU PILSĒTAS DOMĒ. TĀLR. 21075. LĪVĀNOS, STACIJAS 1 (BIJUŠAIS PAKALPOJUMU KOMBINĀTS), TĀLR. 44228. Līvānos veic kopēšanas darbus. Pakalpojumu cena 2 santīmi. Tāl. 44228.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Preiļos, Brīvības ielā 1, 2. stāvā katru darbdien no 9 līdz 17, tel. 22700, un Līvānos, pasta ēkā 1. stāvā, tel. 42663. Strādājam arī sestdienās.

Latgales Amatniecības meistarų skola 1997./98. m. g. uzņem vidusskolu, arod (amat) izglītības mācību iestāžu, tehnikumu absolventus ar vidējo vispārējo izglītību šādās fakultātes:

1. *mājturības* — piedāvā apgūt adīšanu, mezglošanu, tamborēšanu, izšūšanu, aušanas pamatus, tīkla darbus, šūšanas pamatus, ēdienu gatavošanu;

2. *amatzinību* — audēju, keramikas, pinēju, kokapstrādes, šuvēju nodaļās.

Mācības notiek latviešu valodā. Mācību laiks 3 gadi. Uzņēmuma vadītāja kvalifikācijas iegūšanai profesionālās izglītības mācību iestāžu absolventiem mācību laiks saīsināts.

Beidzot Latgales Amatniecības meistarų skolu, tiek piešķirta amatmācību skolotāja vai uzņēmuma vadītāja kvalifikācija.

Dokumentu iesniegšana līdz 18. augustam. Iestājpārbaudījumi pārrunu veidā notiks 19. un 20. augustā.

Skolai ir ēdnīca, dienesta viesnīca, audzēkņi saņem stipendiju.

Adrese: Rītupes 34, Bērzgalē, Rēzeknes raj., LV-4612. Tāl. 246-25320, 90494.

Pērk gaļu. Samaksa tūlītēja. Izbrauc uz mājām. Tāl. 14173.

Pērk skuju koku zāgbaļķus un cirmsas. Maina automašīnu Nissan Patrol (džips) pret cirsma. Tāl. 23743, mob. tel. 8-29-355766.

Preiļu rajona tiesu izpildītāju kan-toris izsludina Janīnas Ancānes nekustamā īpašuma «Jāņa sēta», kas atrodas Preiļu rajona Turku pagastā, pirmo izsoli.

Īpašuma sastāvs:
– dzīvojamā ķieģeļu māja 11 x 10 m, šīfera jumts, lievenis ar balkonu;
– ķieģeļu saimniecības ēka, garāža. Sākumcena Ls 4000.

Hipotekārais kreditors un piedzinējs — Latvijas Hipotēku un zemes banka. Prasījums Ls 4617,19.

Visām personām, kurām uz pārdodamo nekustamo īpašumu ir tiesības, kas novērš tā pārdošanu izsolē, jāpieteic savas tiesības līdz izsoles dienai.

Izsole notiks 1997. gadā 25. augustā plkst. 11.00 Preiļu rajona TIK Preiļos, Talsu ielā 3.

Izsoles dalībniekiem līdz izsoles dienai Preiļu TIK depoziņā jāiemaksā 10% no izsoles sākumcenas.

Tuvākas ziņas pa tālruni Preiļos 21620.

Pērk gaļu. Tāl. 55743.

Piedāvā:
■ minerālmēsli ziemājiem: NPK 0:11:20, NPK 13:16:18;
■ amonija salpētī, kālija hlorīdu, superfosfātu;
■ augu aizsardzības līdzekļus.
Mūsu adrese: Aglonas stacijā, Avotu ielā 9. Tāl. 65147.

Pārdod

BMW-316, 1986. g., tumši pelēkā krāsā. Tāl. 24353;
VW Passat, 1982. g. Tāl. 52490;

vienasīgo ZIL piekabi; ZIL riepas (260 x 508); šķirnes aitas. Tāl. 23097;

vai maina VAZ-2101. Tāl. 24565, 23830;

GAZ-52, 1987. g.; GAZ-53, 1984. g.; četkrāpņu arklis; uzkarināmo kultivatoru. Tāl. 36532, 33733;

traktora ūdens mucu (3 t). Tāl. 22188;

miglotājus (400 l, 600 l, 800 l); minerālmēslu klie-dētājus; rullu presi; cementu; kalķi. Tāl. 65147;

līniju, ragavas, dzirnavas, kļēti. Tāl. 32298 vakaros; govī un telīti Sutru pagastā «Sūltēs», Jāzeps Vil-cāns;

govis. Tāl. 50364;

govī. Tāl. 50400;

4 laktācijas slaucamu govī; grūsnu telī. Tāl. 42014, 65015 pirmdienās, otrdienās, trešdienās;

darba ķēvi. Tāl. 18144;

māju Preiļos. Tāl. 22188;

zirgu. Tāl. 24507;

importa mēbeles pēc pasūtījuma. Tāl. 24613;

sivēnus Rožupē. Tāl. 58564, 42328.

Pērk

M-2140 teicamā kārtībā. Tāl. 56768;

graudu dzirnavu magnētisko priekšattīrītāju. Tel. 18341.

Dažādi

Veicam celtniecības un dzīvokļu remontdarbus. Tāl. 23524.

Nozagtos dokumentus uz Elizabetes Sparānes vārda, lūdzu pret atlīdzību nodot Preiļu poliklīnikā 301. kab. Tāl. 23070 no 9 līdz 17, 54649 vai izsūtīt: p/n Aizkalne, LV-5305, Vītulu 6, E.Sparānei.

Iepērkam visu veidu gaļu.

Savi kāvēji, savs transports.

Tāl. 23887.

Zemnieku saimniecība «Olūts» Preiļu pagastā «Ličos» iepērk priedes, egles zāgbaļķus.

Tāl. 24646.

Firma «Gata» iepērk lopus dzīvsvārā.

Samaksa tūlītēja. Izbrauc uz vietas. Noformē subsīdijas.

Tāl. Preiļos 23701, Daugavpīlī 8-253-53480, 34420, 36214.

Pārdod:

miglotājus; minerālmēslu klie-dētājus; kartupeļu stā-dītājus; siena grābekļus; «Julas»; preses šņori; kardanus; kartupeļu rokamās mašī-nas un rezerves daļas; pusautomātus ar garantiju un rezerves daļas.

Piegāde mājās.

Tāl. 5348546 rītos, vakaros.

25. un 31. jūlijā būs pārdošanā melni un raibi diennakti veci cāļi un broileru cāļi, kā arī cāļu barība Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas stac. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sīļukalnā 10.50, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L.Anspokos 12.00, Priekuļos 12.10, Rudzātos 12.30, Lūzēniekos 12.40, Turkos 13.00, Līvānos pie universālveikala 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Pirmicānos 14.30, L.Klāparos 14.40, Pilišķos 15.00, Pelēcos 15.10, Nīdermuīžā 15.20.

Preiļu pilsētas dome rīko īres tiesību izsoli nedzīvojamām telpām Preiļos, Kārsavas ielā 4 (iepriekš veikals «VIST – MO-TORS»), platība 75 m², nomas maksa 1,00 Ls/m² mēnesī. Pieteikties līdz šī gada 4. augustam pilsētas domē vai pa tālr. 24228, 23318.

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm, Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu. Nostājas draugi tev blakus un klusē, Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.

A.Skuija

Izsakām dziļu līdzjūtību Viktorijai Skutelei, MĀTI mūžībā pavadot. A/s «Preiļu siers» kolektīvs